

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16. Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

Zakaj bom volil Narodni blok?

Pri volitvah dne 8. februarja bo šlo v Sloveniji za veliko odločitev. Na tehtnici je vprašanje zadovoljstva in srečnejše bodočnosti vseh Slovencev. Samo če se bodo slovenski volilci odločili za pravo volilno skrinjico, smejo pričakovati izboljšanja dosedanjih razmer, ki jim teže življenje.

Samo dve glavni bojni fronti sta pri nas postavljeni za te volitve: **fronta Narodnega bloka** in **fronta SLS**. Fronta Narodnega bloka je vzpostavljena po vsej državi in ni niti enega okraja v vsej Jugoslaviji, da bi stranke, ki tvorijo Narodni blok, ne postavile svojih kandidatov. Narodni blok z gotovostjo računa, da bo sam dobil več kot polovico vseh poslancev, kar pomeni, da bo v njegovih rokah večina narodne skupščine ter tako za prihodnja štiri leta vsa moč in oblast v državi. **Sigurne zmage Narodnega bloka se ne zavedajo le stranke sedanje vlade, marveč tudi opozicijske stranke.** Tako n. pr. je dr. Korošec še pred razpisom novih volitev priznal, da bo dobil Narodni blok 160 do 180 poslancev od 307.

V Srbiji, Makedoniji, Črni gori, Bosni in Hercegovini je bilo vedno tako, da zmaga tista stranka, ki je takrat na vladi, ko se vrše volitve. Narodni blok bi torej že radi tega imel izglede na zmagovit volilni uspeh. Pričakovanje zmage so pa razen tega dvignili sami oni, ki so bili pred današnjo vlado na krmilu države; kajti prejšnja vlada «reda, pravice in poštenja» je popolnoma pogorela. Dr. Korošec, Davidović, Spaho in drugi poglavarji strank te vlade so se morali vrniti domov tepeni in poraženi. Vse so zavozili s svojo nesposobnostjo in brezvestnostjo. Ljudstvo je izprevidelo, da ni njihova obljubarska politika zlatih gradov nič drugega kot sleparstvo. Od SLS in drugih strank tako zvanega bloka avtonomistov in separatistov ociganjeni, so začeli volilci prav hitro kazati svojim dosedanjim poslancem hrbet in fige.

Prišla je pa za to gospodo še hujša stvar. Vse zapadnoevropske države so od naše vlade zahtevale, da se že enkrat na pravi konec prevratnim elementom v naši državi in odobrile so, da se predvsem Stepanu Radiću prikrajša jezik in omeji njegovo rovanje ter da se postavi Radić za zločine, ki jih je delal skozi šest let, končno vendarle pred sodišče. Za vsakega drugega namreč veljajo postave, le za Radića jih do sedaj ni bilo. Vlada je od-

redila, da se proti Radiću in njegovim kompanjonom začne postopati po zakonu o zaščiti države. In glej! Tisti Radić, ki je leta in leta gobeždal, da bo napravil na Hrvatskem revolucijo, se dal postaviti na prestol čudotvorne komunistične republike, tisti Radić se je v par dneh, ko mu je oblast pokazala, da veljajo tudi zanj postave, izpremenil v figovca. Matija Gubec je izdihnil dušo kot junak. Razbeljeno krono so mu posadili na glavo, a on je vse potrpel zaradi ljudstva. Radić pa se je pred policijo skrival v skriven brlog pod posteljo, ki je bil podoben pašji uti. Na modrocu je v njem v copatah ležal ter dan in noč trepetal od strahu pred zasluženimi kaznjami za storjena hudodelstva nad ljudstvom in državo. Radić je bil 5. t. m. aretiran in izročen roki pravice. Pred vsem svetom se je razkrinkal kot ljudski slepar, kot zapeljavec nedolžnih in lahko vernih hrvatskih kmetov ter kot veleizdajalec, ki je prodajal svojo državo in nas vse sovražnikom zunaj Jugoslavije. Danes vé vsakdo, da je bil Radić čisto navaden cigan, ki je vse za nos vodil in le gledal, da si je od ljudskih žuljev sam sebi milijone delal.

Odločen nastop vlade proti Radiću je izzval tudi na Hrvatskem velikansko zadovoljstvo. Vsem je odleglo, da so se znebili tega človeka. Radića se razburjajo le naši klerikalci, to pa le zato, da bi

njihovi volilci ne videli, da je tudi dr. Korošec prišel z Radićem vred s konja na psa. Ni ga več niti tepca v Jugoslaviji, ki bi sedaj ne videl, da ni za blok avtonomistov in separatistov pri prihodnjih volitvah nobene rešitve več. Klerikalci pa tudi zato kriče, ker jih je strah in se boje, da bi se tudi njim ne zgodilo kaj takega kot Radiću. Kar še ni, se še lahko zgodi, in če ne bodo prenehali v farovžih in v cerkvah mešati vero s politiko, bo treba tudi proti farovškim hujskačem bolj napeti strune.

Eno pa je gotovo: Kdor bo zopet volil pri nas tigre, ta se bo zopet odločil za **svojo nesrečo**. Število tigrov se bo na vsak način hudo zmanjšalo in voditelji SLS sami računajo, da ne bo v prihodnji skupščini več kot kvečjemu 10 do 12 tigrov. Kaj naj store ti za ljudstvo, če jih 21 ni ničesar opravilo? Kaj naj zaležejo ti, ki štiri leta sploh ne morejo priti do vlade in ki niso ničesar napravili za ljudstvo niti takrat, ko so imeli tri mesece vso moč vlade in parlamenta v svojih rokah?

Vsak glas, oddan za tigre, je izgubljen za Slovence. Samo poslanci Narodnega bloka bodo prihodnje štiri leta odločali o usodi Slovencev. Odvisno je le od tega, koliko jih bo, da bodo mogli kar največ doseči. Resnica je: **Če bodo Slovenci dali Narodnemu bloku 21 poslancev, bodo dosegli prav vse pravice, ki jim grede.** Vsak glas, oddan za Narodni blok, je oddan za Slovence. Zato moramo vsi glasovati za listo Narodnega bloka.

Politični pregled

«Vse, kar je prav, ampak hujskarije je v naši državi doslej bilo preveč; hujskači so prevzeli jugoslovansko svobodo, zato so jo zlorabljali!...» Tako čujete sodbo marsikaterega treznega človeka sedaj, ko se je energična vlada Narodnega bloka poslužila

zakona o zaščiti države

in s paragrafom udarila glavne hrvatske hujskače, ki jim je dokazano, da so storili celo vrsto veleizdajalskih zločinov. Vlada je dala zapreti glavne voditelje Hrvatske republikanske stranke, končno pa je policija v ponedeljek iztaknila še vrhovnega republikanskega sleparja in boljševiškega prodanca

Štefana Radića,

ki se je strahopetno skrival v zazidani luknji svoje razkošne palače. Kako ga je policija za copate privlekla na svetlo in spravila v špekhamro, poročamo na dru-

gem mestu. Eno pa je gotovo: Radićeva neslavna aretacija pomeni konec njegove glorie. Sramotna strahopetnost Radića je hrvatskim seljakom začela luščiti kopreno z oči, da vendar enkrat pričenjajo uvideti: Radić je čisto navaden političen cigan, ki je veliko govoril, mnogo lumparij izvršil, končno pa zlezal v mišjo luknjo. A razkritja, ki jih je storila policija, zaplenjeni dokumenti, ki jih je našla, izpričujejo takšne Radićeve

veleizdajalske zveze s sovražniki naše države,

da bo še marsikateremu Radićevemu pajdašu, posebno pa našim klerikalcem, zastala sapa. Naši klerikalci imajo dovolj povoda, da so zaradi Radića v skrbeh. Po njegovi milosti so bili na vladi, zato so tudi po njegovih komandi morali izvrševati marsikaj škodljivega in protidržavnega. Po Radićevih metodah so tudi klerikalni

tigri začeli uganjati najblaznejšo gonjo za razkosanje naše države, po Radičevem vzorcu so tudi naši klerikalci začeli agitirati za republiko. Klerikalni tigri so bili posvečeni v Radičeve peklenke naklepe, ki jih je skoval z boljševiki v Moskvi, zato so njegovi sokrivci. Zato danes vpijejo in branijo Radiča, obenem pa že tudi farizejsko

špekulirajo, kako bi se polastili njegovih volilcev.

Takšnih hinavcev, kakor so naši klerikalci, še ni videl svet. Zatorej pa, četudi jih morda ne bo doletel zakon o zaščiti države, bo z njimi ljudstvo samo obračunalo pri volitvah. Hujše kazni v ostalem za klerikalne tigre itak ne more biti, ko da jih slovensko ljudstvo pri teh volitvah za vekomaj požene iz politične arene in jim tako onemogoči sleparjenje, od katerega so živeli doslej. Dne 8. februarja torej klerikalni tigri morajo prejeti končni račun za vse lažnive obljube, za vse hinavščine in za vso hudobijo!

Do volitev imamo le še štiri tedne. Toda mi naprednjaki in neomajni pristaši jugoslovenske ideje smo lahko mirni v čvrsti zavesti, da je

zmaga Narodnega bloka že danes gotova, poraz federalistov, avtonomistov, Radičevih zaveznikov in vseh drugih ljudskih sleparjev pa zapečaten. Le eno je treba nam naprednim Slovincem imeti pred očmi: čim močnejše zastopstvo delavnih, sposobnih in poštenih mož bomo poslali v narodno skupščino, tem odličneje bodo uvaževani gospodarski, prosvetni in upravni interesi naše lepe slovenske domovine. S tako odličnimi predstavniki kakor so dr. Gregor Žerjav (nosilec liste na Kranjskem), dr. Ljudevit Pirkov (nosilec liste na Štajerskem) in Ivan Mohorič (nosilec liste v Ljubljani) mora slovensko ljudstvo izvoliti še celo vrsto naprednih kandidatov in čestitalo si bo lahko, ko bo začelo uživati plodove vztrajnega dela, poštenega zastopanja in ne-

umornega prizadevanja svojih Izbranih predstavnikov v narodni skupščini. Brez vsiljevanja, brez pretiravanja in brez licemerstva moremo torej tveznim slovenskim volilcem svetovati le to:

Kdor hoče sebi in svoji domovini dobro, bo dne 8. februarja volil v Ljubljani prvo skrinjico, na Kranjskem drugo in na Štajerskem četrto!!!

Dočim se v notranjosti naše države razvija živahna volilna borba, imamo sedaj ob mejah popoln mir. Celo albanskim razbojnikom, ki so doslej stalno vpadaali v naše rodovitne južne pokrajine in mučili tamošnje prebivalstvo, je zdaj odklenkalo. Prejšnja albanska vlada je namreč te razbojnike (kačake) podpirala,

sedanja nova albanska vlada,

ki je nam naklonjena, pa jih krepko iztrebljuje, da smo z njenim energičnim delom lahko kar zadovoljni. Ureditev razmer v Albaniji lahko smatramo tudi kot popoln poraz italijanskih špekulacij. Italijani so nam namreč doslej preko Albanije vedno hoteli priti za hrbet. Nova albanska vlada pa odklanja to zahrbtnost, ker ima od dobrih zvez z našo državo najboljše koristi. Lahki pa se obrišejo pod nosom.

Sicer pa Italija tudi v svoji notranjosti postaja vedno šibkejša, ker jo slabijo njeni lastni sinovi. Fašizem se le še z nasiljem vzdržuje pokonci.

Mussolini je na robu prepada

in drži svojo vlado le še z uporabo vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev na površju. Tudi kralj ni več zadovoljen z njim in z njegovo politiko. Mussolinija utegne nenadno odpihniti vihar ljudske nejevolje, nakar morda pride čas, ko se bodo odnošaji med nami in Italijo vsaj toliko izboljšali, da ne bo dnevno sililo v ospredje medsebojno sovraštvo, ki ga je v politiki vedno treba brzdati.

Prav zanimiv je razvoj dogodkov v Rusiji. Boji med onimi, ki vladajo, in onimi, ki morajo poslušati, postajajo ved-

no ostrejši. V Rusiji so milijoni ljudstva cela leta mirno prenašali nasilja boljševikov. A zdaj tudi

Rusija preživlja velik preokret,

ki utegne odpihniti krvave boljševike, ruskemu narodu pa dati nove smernice k odločilnemu vplivu v svetovni politiki in k boljši bodočnosti. Štefan Radič nas je hotel spraviti pod boljševiško komando, pripraviti nam je hotel tisto, kar je ruski narod že pretrpel. Boga lahko hvalimo, da so se te peklenke naklepe preprečile. V Jugoslaviji ne bodo nikoli vladali sovjeti, temveč prava jugoslovenska demokracija s svobodo, enakostjo in bratstvom!

Dopisi

IZPOD ŠMARNE GORE. V Gameljnah se odlikujeta dva občinska odbornika po svojem kleroboljševiškem obnašanju. Kadar jima nanesse prilika, napadeta tudi dejansko tuje mirne goste po gostilnah. Orjunaški in sokolski znaki jima dajo povod, da stresata svojo kleroboljševiško mržnjo do vsega, kar je naprednega. Eden izmed teh dveh gospodov bo celo kandidiral kot srezki kandidat na socialistični listi. Izletniki se izogibajo spricho takih sirovih izpadov naše občine in gostilničarji trpe veliko škodo. Pri tem pa trpi tudi ugled vseh ostalih občanov in posebno onih občinskih odbornikov, ki so bili na isti listi izvoljeni v občinski odbor. Pozivamo merodajno oblast, da napravi temu početju konec, kajti če bo šlo tako naprej, ne bomo varni niti življenja. Omenjena dva junaka sta kovač Knez in Nande Debelak, «lesni trgovca», oba iz Srednjih Gameljnov. Ako ne bo to pomagalo, bomo prišli s podrobnostmi, da bo oblastvo prisiljeno nastopati z zakonom in ta dva moža naučiti lepšega obnašanja, da bomo imeli mir kot državljani SHS pred eksponenti Moskve in Rima.

ŠMARJE PRI LJUBLJANI. V nedeljo dne 4. t. m. se je vršil pri nas v tako zvanem «Turnčku», to je poslopje, ki spada k farovžu, shod naših tigrovskih pristašev, na katerem je poročal g. Smodej. Značilno je, da si klerikalci ne upejo sklicati javnega shoda, ko vendar vedno

Anton Stražar:

Krvavi denar

Povest iz minulih časov.

(Dalje.)

XXII.

Dr. Stoklas je iz zmedenih besed svojega sina vse izvedel. Zgrozil se je ob tem in vzdihnil: «Moj Bog, moj Bog, gorje njemu in meni! Bog bodi nama milostljiv!»

Ko je odhajal dr. Stoklas z doma, ni mogel svoji ženi po pravici povedati, kam gre. Rekel je samo, da mora h kaplanu Matijčetu, ki je obolel in želi ravno njegovega zdravljenja. Njegov spremljevalec, nekdanji sošolec Jozelj, se mu je v srce smilil, ko sta se vozila in hodila iz Ljubljane. Od njega je dr. Stoklas izvedel marsikaj — seveda je poizvedoval največ o sinu — in vse te novice so mu grenele srce... V Dobu sta se poslovila; dr. Stoklas je Jozlju daroval celih dvajset goldinarjev. Ko sta se razšla, so obema stopile solze v oči...

S tužnimi mislimi v srcu je dr. Stoklas sam nadaljeval pot po Dunajski cesti. Malo pred Krtinskim hribom pa je znova došel posebnega čudaka.

Ob kraju ceste po stezici je videl počasno hoditi možaka v gosposki pončeni obleki, glavo pa mu je pokrival visok cilindar in na njem so bile zataknjene razne božje podobice.

Radovednost se je polotila dr. Stoklasa, kdo je ta posebež.

«No, dober dan!»

«Hvaljen bodi Jezus Kristus, amen na vekomaj!» odzdravi čudni možak.

«Odkod in kam, očka ali stric, kar ste že?» vpraša dr. Stoklas.

«Milostljivi gospod, vejo, v Dobu sem bil; sem mrličje čuval po lepi krščanski navadi. Vejo, gospod, jaz se ravnam po največji zapovedi: da obiskujem na zadnji poti zemeljskega življenja vse pokojnike — kakor svoje dni očak Tobija. Vsi ljudje tukaj okoli me dobro poznajo, mene, Petovarjevega Bernarda iz Prapreč. Kličejo me vsi, kadar jim je potreba. Vejo, jaz, Petovarjev Bernard, sem bil že pri več sto mrličih za čuvaja. Nič se ne zmenim, če me hudobni svet zaničuje in zmerja in so mi dali ime:

mrtvaški ptič. Kaj meni to mar. Jih bo že enkrat pravični Sodnik sodil in udaril, kakor je svoj čas hudobne Egipčane!»

«Torej imate samo ta opravke?»

«Kar mi je umrla moja rajnka žena — Bog ji daj sveta nebesa — se pečam zgolj s tem.»

«A ste bili tudi vi oženjeni?»

«Kako pa! Zakaj bi pa ne bil, saj je bil še sveti Jožef in drugi sveti očaki! Vejo, pa mi je zbolela moja Miča, pa sem ji rekel: Veš, Mica, kar v Ljubljano jo mahnem po meso za tebe, imenitno župico ti bom skuhal! Kar v treh dneh se boš pozdravila in boš znova urna kakor srnica! Pa sem ji postavil k postelji velik lonec suhih kuhanih hrušk s sladko hruševno vodo — ne vejo, kako je to dobro za vsakega bolnika! Pa sem jo ravnal proti naši beli Ljubljani! Tam sem hitro dobil meso; kar celo glavo sem vzel, jo pobasal v vrečo in hajd nazaj domov! Ko pa pridem na Črnuče, vidim in slišim, kako so jokali pri neki hiši kakor Judje pred jeruzalemskim tempeljskim zidovjem. Stopim v hišo, imeli so mrliča. Seveda sem kar tam ostal. Mrliča sem lepo obril, položil na mrtvaški oder in čul pri njem oba dni in obe noči. Tretji dan pa

poročilo o društvenem stanju, ki je prav razveseljivo. Le tako složno in vztrajno naprej; ne bojmo se ne težav in ovir, še manj pa klevet in škodoželjnosti naših nasprotnikov, ki so bili trdnoprepričani, da Sokol v dolini ne bo nikoli ustanovljen. Te pobožne želje naših zlobnih klerikalnih kolovodij se ne bodo nikdar uresničile, če se bo tako lepo in tako vztrajno tudi vnaprej delovalo. Našim zavistnim klerikalcem, posebno našemu župniku povemo na uho, da se naš dolg na domu od leta do leta manjša in je že prišel precej pod stotisoč. Ne le, da nedeljo za nedeljo natolcuje, govori in laže o naprednih časopisih, češ, da so krivi vsake nerodnosti, vsakega zla, ki se je zgodilo in se zgodi še v tako klerikalnem kraju. V svoji zlobnosti se je zadnjič spravil na prižnici na našega somišljenika, a pravični Bog ga je hitro udaril po jeziku. Kar je drugim naprtil zaradi naprednih listov, se je zgodilo družini, ki sploh naših listov ne pozna. Ne omenjamo tega iz maščevanja. Pomilujemo družino, ker vemo in občutimo, kaj morajo pretrpeti stariši zaradi otročje neobgljivosti in neposlušnosti. Imamo srce in sočustvo do bližnjega, katere lepe čednosti pa pogrešamo baš pri našem župniku, ki menda noč in dan kuje načrte, kako škodovati ali pa še celo ugonobiti političnega nasprotnika. Na tej poti mu ne sledimo.

POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO. Letni občni zbor Kmetijskega bralnega društva v Poljanah se bo vršil v nedeljo 11. t. m. ob pol 2. uri popoldne v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom. Vsi člani in članice se zbora udeležite zanesljivo. Društvo deluje že 12 let, seveda le na izobraževalnem polju s svojo za pedagoške razmere jako bogato in raznovrstno knjižnico, ki šteje že nad 400 zabavnih in poučnih knjig. Društvo razpolaga z zadostnimi instrumenti za tamburaški zbor, ki je bil pred leti na višku, a zaradi nesporazumljenj propadel. Ta zbor bi bilo treba obnoviti, samo dobre volje je treba in malo potrpljenja med seboj. O vsem tem se lahko načne razgovor v nedeljo na občnem zboru. Zato se ga udeležite vsi, posebno fantje, dekleta, ki ste člani, pa če tudi še le pristopite k društvu. Vsi ste dobrodošli!

GORENJI LOGATEC. Prvi Silvestrov večer domačega Sokola se je obnesel nad vse zadovoljivo. Vzpored je bil obširen in zanimiv. Ze pri enodejanki «Srečno novo leto» je prišlo občinstvo v dobro voljo, ki se je s posrečenimi pantominami in alegorijo še stopnjevala. Bil je res lep in zabaven večer in je marsikomu žal, da ga je prespal. — Naša cerkev postaja od nedelje do nedelje bolj agitacijski lokal. Namesto božje besede se sliši agitacija za klerikalno časopisje. Ali ni to zloraba cerkve? V nedeljo dne 11. t. m. se vrši predavanje g. Josipa Zupančiča z Jesenic, dne 18. t. m. pa bo javen shod volilcev, na katerem se predstavita srezki kandidata dr. Kramer in njegov namestnik Lapajne. Predavanje bo ob 3. uri popoldne pri Riharju.

TRBOVLJE Dragi bralci! Kdor hoče že zdaj videti, kako izgleda o maskare na pust, naj se potruži v Trbovlje do Društvenega doma. Tam namreč lahko vsak dan vidi našega vzornega mladeniča in «Ober Orla» kaplana G. v bolniški halji s papirnato čako na glavi, v roki pa sekirico in kleplje staro opeko. Okrog njega se sramežljivo muzajo stare in mlade device ter nedevice, ker jim zna pripovedovati dobre in slabe «vice». — Vsak, ki hoče videti to pustno prikazen, mora dati v puščico en počen groš za novo palačo Orlovskega doma. Torej, duša krščanska, zdaj se potruži, predpustnega špasa nikar ne zamuditi — Rudar iz Terezije.

Četrta je skrinja na štajerskem prava. „V njo kroglice!“ pamet veleva nam zdrava.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Kakor vsi klerikalni ateki, ali bolje rečeno farovski kimavci, tako tudi naš Pintar iz Seve zagovarja farovž in njegovega gospodarja, najbrže zato, ker je bil pri zadnjih občinskih volitvah voljen za namestnika v občinski odbor in sedaj gotovo škili za bodočim županskim stolcem. Sicer tega ni povedal, vendar pa se je dovolj jasno izrazil s tem, da je na Štefanovo po vseh hišah, koder je pobiral milodare za sveče za šmarjetsko cerkev, pravil, da ta zanj menda ne dovolj časten posel letos zadnjič vrši. Dalje pa bi omenjenega možaka prav vljudno prosili pojasnila, čemu prav za prav pobira denar za sveče, ker v cerkvi vendar zadostuje močna električna razsvetljava, za katero smo plačali po tako zvanih kategorijah, to je bajtariji, mali in veliki posestniki po 25 do 100 Din. Kam gre denar, bo kot ključar gotovo vedel. Želimo pojasnil. Blagor ubogim! — Faran.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. V nedeljo 4. t. m. se je vršil pri nas volilni shod SDS. Shoda se je udeležilo veliko število občinstva; vsi lokali g. Pušnika so bili nabitopolni. Omeniti moramo, da smo na shod povabili okrožnega tajnika SLS, ki je z bodočim kaplanom privlekel cel kup prazne avtonomistične slame iz škofovega lista, katero je moral omlatiti prav na kratko, ker ljudstvo pri nas se zaveda, da od obljub in sličnih klerikalnih čenč nima ničesar. V vzgled si naj vzame SLS naš shod, kjer je dobil besedo vsak, ker se ne bojmo resničnih in stvarnih besed. Na tem shodu so govorili 3 klerikalni govorniki, ki so nam prirejali smeh in zabavo. Shod se je končal s splošnim zadovoljstvom s samostojnimi demokrati, gg. klerikalni prvaki so pa klavrni odšli referirati g. župniku o svoji polomiji.

ŠT. LENART NAD LAŠKIM. Dopis v zadnji številki našega lista pod gornjim naslovom popravljamo v toliko, da g. župnik ni branil govoriti ob odprtem grobu Jožefa Deželaka. Krivico, storjeno radi napačne informacije, popravljamo drage volje.

ŠT. LENART NAD LAŠKIM. (K pogrebu ponesrečenega gospoda Jožefa Deželaka.) O tem žalostnem dogodku, o katerem smo že poročali in smo v poročilu imeli nekatere netočnosti, nam še pišejo:

Na božični sveti dan zvon mrtvaški je zapel, vsej fari razodel, da odšel je spet faran...

Pokojni Jožef Deželak je odšel dne 10. m. m. na lov z drugimi tovariši proti vasi Trate v občini Sv. Rupert nad Laškimi. Na lovu so se topli psi in ko jih je hotel pokojnik s puško razgnati, se je ena cev sprožila in mu grozno razmesarila desno roko nad laktom. Morali so ga peljati takoj v celjsko bolnico, kjer so mu odrezali roko. Ali vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Zmagala je smrt in ga rešila vseh muk tega sveta. Pokojnik je bil priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Zato je bila želja vseh, naj bi njegovi zemeljski ostanki počivali tam, kjer počiva že mnogo njegovih prijateljev in sorodnikov. Prepeljali so torej truplo iz celjske bolnice v šentlenartsko mrtvašnico. Pogreb se je vršil v soboto 27. decembra ob 3. uri. V cerkvi se je domači župnik v ganljivih besedah poslavljaval od svojega farana ter tolažil jokajočo ženo in male otročiče. Nato je pevski zbor iz

Laškega zapel žalostinko. Na pokopališču se je ob odprtem grobu poslovil od pokojnika s pretresljivim nagovorom g. Pleskovič, davčni upravitelj v Laškem, ter se v imenu pokojnika zahvalil za ogromno udeležbo na zadnjem potu. Nato je še pevski zbor zapel «Vigred» in lovci so oddali salvo. Dragi, zapustil si nas, a Tvoj spomin ostane za vedno med nami, ker si bil mož na pravem mestu, priljubljen daleč na okoli in skrben oče svoji družini. Zato je bilo prelitih mnogo solza ob Tvojem grobu. S temi vsticami se tudi jaz poslovim od Tvojega groba. Truplo naj v miru počiva, duša pa sv. raj uživa. — Cepuš.

ŠT. JEDERT NAD LAŠKIM. Kake budalosti uganjajo eselezarji in kako malo vlivajo na glave svojih backov na agitacijah za volitve, naj služi v dokaz izvajanje okrajnega tajnika Kmetijske zveze gospoda Deželaka iz Smiklavža, kakor sledi: Imenovani modrijan je po mlačvi dr. Gosarjeve ajdovke na klerikalnem shodu v Št. Jederti potrjeval izvajanja tega o avtonomiji tako «lepo», da smo se zares prav pristržno smejali. Rekel je namreč: «Kokr je gosput dohtar rezlagu, taku je tut prou rejs. Mi nečmo takše Jugoslavje kokr državni tati, ampak mi čemo tako državo, de bo avtonomija v Slovenij združena s hrvaško republiko. Zatu se je pa gosput Korošec družu s Hrvatii, ne pa z Radićem, de bi taku utrdiv temelj državi, pokl bi pa nardiv avtonomno Slovenijo, hrvatska republika pa ostane taka kokr je in tedi bo jugoslovenska država srečna, ku ne bomo več plačeval mi davku za Srbe.» Takih in sličnih reprezentantov ima SLS menda še več. Bog žegnaj zanje! Ob teh filozofskih izvajanjih je še celo pribočnik g. župnika in dr. Gosarja znani Brečko iz Rečice, ki sicer tudi ne slovi po brihtnosti, prebledel ter zaprl svoja usta, ki jih je imel ves čas odprta, da je znamenjem, ki jih je dajal g. župnik, lahko takoj zadostil ter vpil: «Bravu!! Živja!» — vse seveda v pristni materinščini zato, ker sovraži Srbe. Obžalujemo dr. Gosarja, da ne zna vzbujati pritrdjevanja s svojim govorom, ampak mora imeti «Avgusta» zraven, da poveljuje odbravanje s tem, da spači obraz vsakokrat, kadar je treba z «Živja» «ausrukati». Avstrijec so nas imeli za «kanonenfuter», klerikalci nas pa imajo za «čtimvih». Kakor se seje, tako se bo želo. — Poslušalec.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Pri nas se po klerikalnih agitatorjih raznašajo govornice, da je sedanja vlada kriva dohodnine, ki se določa posameznim posestnikom. Kdor se ne zaveda, da je to golo in nesramno agitacijsko sredstvo za SLS, se naj zanima za osebe, ki so bile izvoljene lansko leto v cenilno komisijo za odmerjenje davkov. Gotovo se bodo našli med temi cenilci ravno isti, ki danes najbolj kritizirajo vlado, sami pa obremenjujejo ljudstvo z dohodnino. Če se vam godi krivica, se lahko pritožite. Zavedajte se, da ministri ne vedo za dohodke in stroške vsakega posameznika.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Ko so časopisi lansko leto naznanili, da pride za lavantinskega škofa dr. Andrej Karlin, smo z veseljem sprejeli vest, zanašajoč se, da dobimo za nadpastirja moža, ki bi imel pred očmi pravico ljubezni, ljubezen in edinstvo med svojimi škofljani. A kakor vidimo iz letošnjega pastirskega lista (če je sploh od škofa poslan), smo se bridko

varali. V nedeljo 28. decembra sta ves čas branja raz prižnice letela ogenj in žveplo na naše odkritosrčno napredno časopisje. Ako bi se ozirali na vsebino tega čitanja raz prižnice, bi pač morali iz vsake poštene hiše leteti «Slovenski Gospodar», «Straža», «Domoljub» in drugo enako časopisje, ker bolj pohujšljivih in lažnivih časopisov, kakor so imenovani, ni v Jugoslaviji. Nobeno drugo časopisje v Jugoslaviji ne krađe tako časti in poštenja možem, ki se trudijo za blagostanje in enakopravnost našega slovenskega naroda. Torej proč s temi časopisi, ki trosijo med naše slovensko ljudstvo sovraštvo in nezadovoljnost. Razširimo pa naše napredno časopisje, ki se vedno bori za pravico in ljubezen med našim narodom. Ne ozirajmo se na take duhovnike, ki trosijo prepir, needinost in sovraštvo med nami, ker to niso Kristusovi namestniki, ampak hlapei hudobnega duha. Duhovniki, ki oznanjajo le Kristusov nauk, so pravi božji namestniki. — Šmarčan.

SV. STEFAN PRI ŠMARJU. Ze večkrat smo pisali v naših časopisih, kako so našemu župniku napredni časopisi na poti. Tudi na novega leta dan je raz prižnice prosil in rotil, da naj iz vsake krščanske hiše taki listi izginejo in se nadomestijo z dobrimi in poštenimi. Ker pri nas ni nobene nekrščanske hiše, menimo pač, da misli g. župnik na «Slovenskega Gospodarja», ker ta list in «Domoljub» imata barvo, kakor bi bila poganska. Samo laž, hinavstvo, nazadnjaštvo in sovraštvo do bližnjega bruha iz njih. Torej, dragi kristjani, iz naših kristjanskih hiš mora izginiti «Slovenski Gospodar», «Domoljub» in druga enaka žlahta. Ker vemo, da bo tudi za ta dopis g. župnik izvedel, ga prosimo, naj ga dobesedno pove raz prižnice. Glede plačanih agitatorjev za napredno časopisje pa prosimo, da prihodnjo nedeljo, to je 11. t. m., raz prižnice imenuje vse z imeni. Ako tega ne storite, moramo take obdolžitve označiti za laž in obrekovanje.

ZIBIKA. Naš g. župnik je sedeže za nastopno leto povišal kar na 10 Din. Med tem stoče in tarna raz prižnice, kaj vse stane popravilo cerkve itd. Kaj pomaga, če po enem kraju popravljamo, po drugem pa naš župnik razdira. Dal je že dolga leta pred cerkvijo stoječ kip Marije podreti in odstraniti, stopnice pred cerkvijo odstraniti, v cerkvi pa zvonec pred zakristijo in pred oltarjem. Pri pristopu k sv. maši pride tiho kakor v protestantovski cerkvi. Če bi se organist ne oglasil z orglami, bi skoro nihče ne vedel, da se maša začne. Sploh dela vse po svoji glavi, brez cerkvenih ključarjev in drugih v občini veljavnih ljudi. Radovedni smo tudi, kam gre denar iz kupička cerkvenega vina. Prosimo pojasnila.

KONJICE. Sredi decembra sta imeli tukaj svoja občna zbora podružnici Čebelarskega društva ter Sadjarskega in vrtnarskega društva za konjiški okraj. Na obeh sta bila izvoljena za l. 1925. dosedanja odbora. Poudarjati pa moramo, da sta bila oba občna zbora jako slabo obiskana, kar pač ni v čast Konjicam, ne okolici, ne okraju. Obe podružnici, oziroma njihju osrednji društvi, pač delujeta nesebično za splošni napredek vsega prebivalstva in bi morali biti vsi kmetovalci, sadjarji, vrtnarji in čebelarji veljanjeni pri obeh. Letna članarina je malenkostna in znaša za Sadjarsko in vrtnarsko društvo 25 Din, za Čebelarsko društvo pa 40 Din. Člani dobe brezplačno vsak mesec izhajajoče društveno poučno glasilo «Sačjar in vrtnar», oziroma «Slovenski čebelar». Koliko poučnega štiva je v obeh glasilih, vedó ceniti vsi dosedanji člani, od katerih svojega članstva

gotovo nihče ne prekličé. Ti se naprošajo, da pritegnejo vsak po svojih močeh svoje sosede in prijatelje širom okraja k obema ali vsaj k eni ali drugi podružnici. Končne prijave z natančnimi naslovi in s članarino sprejema nadučitelj Franc Brglez v Čadramu, tačasni tajnik, oziroma blagajnik obeh podružnic. Vsi na delo v procvit čebelarstva, v procvit sadjarstva in vrtnarstva!

SV. BARBARA V HALOZAH. Naš kraj je središče Haloz. Ob nedeljah se zbere prebivalstvo vsega okoliša, da si nakupi raznih potrebščin. Naravno je, da se ob tej priliki želi tudi okrepčati v kaki gostilni. Ker imamo cerkev tako rekoč sredi vasi, se tudi poročni pari s svati o priliki poroke poslužijo gostilni. Nestrpni duhovnik pa napada prebivalstvo v «Slovenskem Gospodarju», da si upa hoditi med službo božjo v gostilno. To je najnovejša zapoved božja, da bi se katoličan ne smel poslužiti oblastveno dovoljene gostilne, kadar fajmošter ali kaplan bere mašo. Po mestih, kjer je mnogo duhovnikov, bi morale biti vse gostilne zaprte vso nedeljo dopoldne in popoldne, ker je skoro ves dan kako opravilo v

cerkvi. Te nove postave kuje tisti gospod, ki se sam peča z mešetarškimi posli. Zelim, da nas prihodnjič dotični pisec ne prosi za dvorano, ko bi jo rabil za klerikalne namene ter se naj sicer tudi izogiba vina zlasti ob času bere. — Barbarčan!

CERŠAK. G. Zebec zopet lazi v našo bližino ter zopet obeta med in nebesa na zemlji. Mislimo, da se je tokrat ljudstvo dovolj izpametovalo, da mu ne bo šlo več na led. Našemu kmetu in delavcu ne bo pomagal, pač pa svojemu žepu. Tukaj med nami kriči o avtonomiji, zahteva, da morajo naši fantje služiti vojake doma; kadar pa pride v Beograd, pozabi, da sta mu slovenski kmet in delavec pomagala tako daleč. «Jaz živim kot mali bogec, ti, kmet, pa pogini od samih davkov in delavec me tudi ne briga.» tako si brzokone misli naš Franček. Čez leto dni je hodilo 21 tigrov v Beograd za naš denar in za naš ničesar delalo. Tri mesece smo imeli štiri tigrovske ministre in kaj je zaleglo? Le na škodo državne blagajne so skušali vjeti lepo število milijončkov. Zatorej, ljudstvo, stran od sleparskih obljubkarjev in vsi v Narodni blok. Zdravo!

„Klerikalne stranke pa nikdar več...“

Po naši lepi slovenski domovini gre danes samo en glas, ki govori o obsodbi klerikalne politike. Naše ljudstvo je v svoji lahkovernosti verjelo klerikalnim hujskačem, ki so pred zadnjimi volitvami v narodno skupščino leta 1923. kakor pobesneli levi hodili okrog po deželi; in pridigovali o edino zveličavni klerikalni politiki. Ljudstvo je lepim besedam verjelo, saj so jih govorili med drugimi tudi blagoslovljeni gospodje raz prižnic in po spovednicah, na shodih in v razgovorih. Naš človek, ki je pošten, je pač bil prepričan, da je vse, kar govore in obljublajo klerikalni politiki čisto zlato. — Klerikalni voditelji in agitatorji so slovenskemu narodu vedoma in pri polni zavesti govorili neresnico. Ako se pri sedanjih volitvah pred svojimi prejšnjimi volilci opravičujejo s tem da to ali ono niso mogli izvršiti, je to samo dokaz njihove nesposobnosti in deloma njihove hinavščine. Mnogo stvari je taktih, ki bi jih klerikalci s svojimi 21 poslanci pri malo sposobnosti in marljivosti prav lahko izvršili. Mnogo je pa seveda taktih, ki jih nikdar izvršiti ne bodo mogli, ker so nezmislne. Pa to klerikalni voditelji tudi sami prav dobro vedo, le ljudstvu govore neresnico.

Bližamo se novim volitvam. In to glavno zato, da ljudstvo pove, ali hoče že enkrat imeti pravično razdeljene davke in druge gospodarske udobnosti, ali pa hoče še naprej dopustiti, da se bo kričalo o avtonomiji, zraven pa bo propadalo celotno naše gospodarstvo. Mi vsi skupaj smo sitji tako volitev kakor politike. Vse to komedije nam ne prinesejo boljšega življenja. Imeti hočemo že enkrat mir in s tem možnost, da bo naša narodna skupščina v Beogradu mogla sklepati v najnujnejših in najpotrebnejših zakonih, ki naj nam olajšajo sedanje življenje. Mi hočemo, da pri teh volitvah zmagajo le one delovne stranke, ki so v državi danes najmočnejše, vendar pa še ne tako močne, da bi same mogle voditi vse državne posle. So to edinole stranke, ki so združene v Narodnem bloku. Ako zmagajo druge stranke, kakor so: klerikalci, radičevci na Hrvaškem, mohamedanci v Bosni in Hercegovini, Nemci in Turki, potem imamo v Beogradu zopet popolno godljo, katero ne bo mogel nihče

zaužiti in čez nekaj mesecev znamo imeti zopet nove volitve. Bog pomagaj! Potem se začne zopet nova lajna o Slovencih, Hrvatih in Srbih, o pravicah muslimanov; same stvari, ki jih danes poslušamo že pet let. a nam niso prinesle še nikakih dobrot. Kdor trdi nasprotno, se ne sme prav nič pritoževati. Zanj mora ta lajna zadostovati.

Našemu kmetu, delavcu in obrtniku se odpirajo oči. Spregledujejo, da je bila klerikalna politika za nas velika nesreča. To potrjujejo tudi sami klerikalci. Za sedanje volitve so v slepilo slovenskega ljudstva izdali volilno knjižico pod naslovom «Boj za obstoj in svobodo Slovenije». Ta knjižica je samoobsodba klerikalcev. Naj jo le vsakdo mirno in trezno prebere in videl bo, da klerikalci pri vsakem vprašanju priznavajo, da resnično ničesar storili niso. Seveda vso krivdo vale na druge, kakor je to pri njih navada in razumljivo, kajti lastne grehe pred volitvami priznavati, bi se reklo: samemu sebi škodovati. Tega klerikalci seveda nočejo in zato so za njihove neuspehe krivi drugi.

Poglejmo kar povrsti. Slovenskega človeka tlačijo silna davčna bremena.

Kmalu po zmagi klerikalcev v l. 1923. se je zvišal zemljiški in dohodninski davek. Izdan je bil tudi takšni zakon, ki je vse pristojbine znatno zvišal in uvedel celo nove. Kdo je to zakrivil? Klerikalci sami pravijo, da tako zvani Markov protokol, ki so ga klerikalci z Radićem vred sklenili v Zagrebu. Ta protokol je edina zasluga klerikalcev. Klerikalci pravijo, «da so jih vabili v vladó, da bi se tam o davkih pomenili.» Toda klerikalci se niso hoteli meniti o davkih — zahtevali so še naprej svojo prazno avtonomijo. «Tako smo dobili sedanje davčne krivice,» priznava klerikalci in obsojajo sami sebe. Njim so bile ljubše prazne besede o avtonomiji kakor pa hitra pomoč našim kmetom, delavcem in obrtnikom.

Klerikalci pravijo dalje, da so se borili proti korupciji, to je proti izkoriščanju države. Mesece in mesece so sedeli na vladi in niti enega človeka niso radi korupcije dali zapreti, dasi imamo dobre zakone proti korupciji. Samo kričali so, da begajo ljudi.

tičijo, da je Šmarje z okolico popolnoma črna. Ravno tako značilno je, da se je g. Smodej prituhtopil že v soboto zvečer v Šmarje, da bi ga kdo ne opazil. Vse so držali strogo tajno in tak je bil tudi njihov volilni shod. Udeležilo se ga je v celem osem kmetov in par frkolinov, torej vsega skupaj osem volilcev. Tudi na Grosuplje je šel g. Smodej vezat otrobe. Sprejel ga je naš znani g. Beltram, ki je, mimogrede povedano, bil dva dni občinski tajnik; shod se je vršil tudi na Grosupljem na skrivnem v zasebni hiši; vabljeni so bili le najzanesljivejši med zanesljivimi. Zalostna dejstva so to za SLS! Gospodje, zakaj ne delate javno kakor mi? Imeli smo že po en javen volilni shod v Šmarju in na Grosupljem in 25. t. m. bo zopet ob 7. uri v Šmarju in ob pol 11. uri na Grosupljem. Vabimo vse na ta shod, kajti program Narodnega bloka je čist in jasen in ne bojimo se naših nasprotnikov. Nasprotno, veselimo se naše shode posešajo. — Napreden volilec.

LUKOVICA PRI DOMŽALAH. Najprej, bralci, vam želim srečno in zadovoljno novo leto 1925. Da bi bili vsi srečnejši v tem letu, če ste bili nesrečni v preteklem. Sedaj pa nekaj novic iz našega kraja. Pri našem novega leta dan popoldne smo spremljali na zadnji poti ključavničarskega mojstra Ignacija Lončarja iz Lukovice. Pokojni je bil vedno v naših vrstah. Bil je poštenjak in velik prijatelj branja ter naročnik «Domovine». Da je bil splošno priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Iz bližnjih in daljših krajev so prihitali ljudje brez razlike strank na pogreb. Nosili so ga pa naši lukoviški ognjegasci kot svojega člana, kajti pokojnik je bil pri gasilnem društvu že nad 30 let. Pevsko društvo «Zarja», katerega član je tudi bil, mu je zapelo žalostinke doma pred hišo in ob grobu. Vrli naš odkritosrčni somišljenik Lončar, poslavljam se od Tebe, in srca želeč, da bi Tvoj jekleni značaj bil vsem nam v spodbudo in v vzgled. Počivaj v miru in na svidenje nad zvezdami, kjer vladata pravica in mir brez besnih političnih bojov. — Lukovčani so ob koncu preteklega leta napravili prepotrebne cementne jarke in gnojne jame. Sedaj bodo izven nevarnosti, da bi jim še nadalje nesaaga silila v vodnjake in bodo imeli zdravo

V Ljubljani najprvi smo listo vložili, zato bomo v skrinjico prvo volili.

pitno vodo. To spomlad nameravajo napraviti še kopališče in vodovod. Za vse to se imajo Lukovčani zahvaliti novemu zdravniku gospodu Tratniku, ki jim je izposloval državno podporo. — Na znani «Stari pošti» pred vratmi Črnega grabna izdelujejo brata Tičarja cementno strešno opeko. Podjetnima bratoma želim najboljši uspeh! Okoličani, sedaj imate priložnost, da si ogledate in naročate opeko v domačem kraju. — O političnem položaju za enkrat ne vem nič gotovega poročati, sajti vse stranke se sedaj pri nas še bolj potihoma pripravljajo za bodoče volitve. Mi, ki smo bralci «Domovine», že vemo, kako bomo volili. Bralci in bralke, ostanite še nadalje zvesti naročniki in pridobite še novih! Vaš znanec bo še nadalje poročal razne zanimivosti iz našega kraja. Zaključujem z besedami: Stojte vsi na straži v letu tem; tako, rojaki, Anton Stražar kliče vsem.

DVORSKA VAS PRI BEGUNJAH. Zadnji «Domoljub» poroča, da je tat prinesel nazaj one stvari, ki jih je pred leti ukradel pri Tavčarju v Begunjah. Pošten tat! «Domoljubovega» dopisnika pa vprašamo, če je že poravnana lista škoda, ki sta jo napravila pri nas ona dva, ki sta po nerodnosti razbila veliko steklenico žganja.

BEGUNJE NA GORENJSKEM. Na Mihovem zvoniku so glave po zadnjih občinskih volitvah čisto zmešane in se kisajo. To kislo zelje se pošilja po porcijah v «Domoljuba» in naj bi bilo naša dušna paša. Pa je preslaba crihta in netečna. Takole je: Mihova SLS stranka je pri občinskih volitvah pogorela, škof so bili hudi in so rekli: «Služabnik moj, izpreobrni Begunjce vsaj do prihodnjih volitev, če ne, pojdeš v Macedonijo Albance izpreobračat. In tedaj se je začelo po «Domoljuba» in «Slovenca» na debelo zmerjanje poštenih domačinov, na katero doslej sploh nismo odgovarjali. Sedaj se to početje nadaljuje od osebe do osebe, agitira se od osebe do osebe z vsemi

sredstvi. Zato pravi čevljar Kupec, da ne more z delom izhajati, ker ima dovolj posla že samo z župnikovimi štibali, in trafikant Kurej si zadovoljno mane roke, ker proda vsak teden po deset «zeta» več. Te so namreč postale v zadnjem času blaženo sredstvo za izpreobračanje duš. — Zelje v zadnjem «Domoljuba» pa je ravno tako dolgočasno in brez soli kakor nedeljske pridige. Če je minister odobrila pogodbo s Planinici, je moral to storiti, če ni hotel biti lump. To ni nobena zasluga za občino tem manj, ker bo imelo korist ali pa izgubo od nje samo nekaj ljudi in še to po večini župnikovih privržencev; malih posestnikov, delavcev in batarjev pa še blizu niso pustili, ker so nastavili tako visoke deleže. Mi smatramo, da je to gospodarska zadeva, kamor naj se ne vlačijo politika. Če boste tudi tukaj poskušali z njo kakor pri gasilnem društvu, potem pripišite posledice sebi. — Ali je tisti minister pripeljal naše fante nazaj iz Macedonije, ali je znižal cene živilom, pomagal delavcem in sploh izpolnil eno onih obljub, ki ste nam jih trosili leta 1923? Ne! Mi, ki vidimo, da si hočeta podati Nemeč z vrha Stola in Lah s Triglava svoji grabežljivim roki, ne maramo klerikalne avtonomije, ker bi bila potisočena bera. Veliko in močno državo hočemo, ki nam bo lahko branila naš prelepi košček zemlje pred vsakomur! Volili bomo torej drugo skrinjico!

ŠKOCIJAN PRI MOKRONOGU. Tudi naš g. fajmošter vedno pridiga o slabem časopisju; seveda ima najbolj na piki «Jutro» in «Domovino». To pa zato, ker imata največ naročnikov, kar zelo peče g. fajmoštra, ki bi rad agitiral za «Slovenca» in «Domoljuba», ki sta polna laži in obrekovanja. Neki drugi dušni pastir se je tako daleč izpozabil, da je v spovednici strašil, da ne dá odveze onim, ki berejo «Jutro» in «Domovino». Mi Vas resno svarimo. Gospod, ali se ne zavedate, da s tem grdo skrumite in ubijate vero? Ali nismo mi tudi kristjani? Po-

pridem domov. To sem gledal, ko je bila moja bajta zaprta. Trkam in trkam, a ni bilo glasu v odgovor. Popade me sveta jeza, kakor Samsona, ko je z oslovsko čeljustjo udrihal po nevernih Filistejcih; z jezo in močjo se zakadim v vrata in kar hitro sem bil v hiši. Moj Bog, poštelja je bila prazna in po mrliču je dušnelo... žene pa, moje žene Mice, ni bilo več... Nor divjam v vas, ljudje brezbožni se mi pa smejejo in mi povedo, da je moja Mica že v grobu. Umrla je, brez mene in brez moje zadnje postrežbe...

Vejo, gospod, tudi naš fajmošter so držali s temi brezbožniki in me ozmerjali. Tak je dandanašnji svet, brez vsega usmiljenja ni prave vere!...

Ob tem pripovedovanju je spoznal dr. Stoklas, da ima pred seboj zares čudnega, tako čudnega človeka, da bi mu težko našel par v deželi kranjski. Dospela sta medtem na Prevoje; tam pa je bilo za Bernarda znova delo krščanskega usmiljenja. Ustavil se je pri Matijarju na levi strani prevojske vasi, kjer je baš umrl gospodar.

Zamišljeno pa je koračil dr. Stoklas skozi prevojsko vas, enako zamišljen

kakor je bilo otožno vreme tistega dne: oblaki so se nižali in počasi je začel pršiti droban dež. Bilo je namreč koncem svečana.

Ustrašila se je Jurčetova žena Reza nepoznanega dr. Stoklasa, ko je takoj po pozdravu vprašal za močja in se ji predstavil kot zdravnik. Močno začudena ga je vodila k bolniku.

Jurce se je ravno zdramil iz težkega spanja, ko so se odprla vrata. Začel pa je znova blesti in govoriti: «Lepo vas prosim, pustite me v miru!... Vse vam dam!... Tebi, Polde Brdar, sem dal že dosti denarja... tudi drugi ga dcbite!... Jaka, ti moj prekleti tovariš, tudi ti jim moraš plačati kakor jaz!... Za vaju dva mrliča pa dam za maše na cvetih Višarjah, samo pustita me v miru!... O, pomagaj mi, Rezika... lepo te prosim... grabijo me, vzeti me hočejo!...»

Zmedeni bolnik je začel mahati z rokami in skušal skočiti s postelje. Veliko truda sta imela dr. Stoklas in Rezika, da sta ga pomirila na postelji. Zdravnik je dal v vodi pomešana neka zdravila in bolnik je kmalu postal mirnejši.

Ker je dekla prišla klicat gospodinjo, je ostal zdravnik sam pri svojem sinu.

Sklonil se je čezenj kakor mati nad otrokom v zibelki in govoril: «Jurče, moj sin Jurče! Bog, o Bog... gorje tebi in meni!...»

Bolnik, čuvši te besede, začne znova: «Da, da, kličejo me, kličejo, že gredo po mene!... Sedaj me uklenejo kakor so druge in tirali me bodo v Ljubljano... Mati moja, o mati! Rešite me!... Tudi oče bi mi lahko pomagal... pa jaz ne poznam svojega očeta; vsak ga pozna, le jaz ne, jaz zavrženec! Rešite me vsaj vi, mati moja!...»

Solze, da, solze, debele kakor kaplje, so padale nesrečnemu očetu na bolnega sina... solze kesanja in velike žalosti...

Žena Rezika je vprašala neznanega zdravnika, ki ji je dal še zdravila in jo poučil, kako naj ravna z možem, za račun, pa se ni mogla načuditi, ko je čula:

«V teh dneh še večkrat pridem k vašemu možu, ker ostanem nekaj dni pri moravškem kaplanu Matijčetu. Jaz ne računam nič! Samo da vam moža pozdravim! Z Bogom!...»

Na Kranjskem pa druga je skrinjica naša; v njo kroglico roka spustila bo Vaša.

vemo Vam odločno: «Domovino» smo brali in jo še bomo! Dragi občan, ko dobiš v roko kroglico, vrzi jo v skrinjico JDS! Le ta stranka je prava; ona bo skrbela za slovenskega kmeta. Domisli se zadnjih volitev! Ali ne veš, kako so nas slepili klerikalni tigri z obljubami in lažmi? Po volitvah so klerikalci vse pozabili, le nekaj ne. Ko so bili v vladi, so pritiskali davčni vijak, da je bil marsikateri slovenski kmet občutno prizadet. Dragi kmetje, bojte se še nadalje klerikalnih tigrov, ki sedaj hodijo okrog in gledajo, koga bi požrli.

STARI TRG PRI ČRNOMLJU. G. urednik, dovolite, da Vam opišem nekaj zanimivih dogodkov iz naše Poljanske doline. V naši okolici se je polastil stolčka za namestnika v kandidaturi listi SLS s pomočjo božjih namestnikov g. Mihelič, trgovec v Starem trgu, ki prireja razne sestanke po naši okolici. Za svoja govornika si je izbral g. kaplana v Starem trgu in gospoda župnika iz Nemške Loke. Ta dva duhovnika znata pa lepo napadati vse stranke, a hvalita samo SLS in pripovedujeta, kaj da je vse dobrega naredila od prevrata. Ko jima pa pokaže kak zaveden mož tiste dobrote, se pa zvijata na vse načine in praviata, da so bili klerikalci prevarjeni od g. Pašiča, ki ga na prav nelep način zmerjata. Dne 28. prošlega meseca je bilo žegnanje zvonov v Nemški Loki. Po končanem žegnanju so župnik iz Nemške Loke, kaplan iz Starega trga in tisti namestnik Mihelič priredili sestanek v Čepelah v hiši nekega tamkajšnjega posestnika. Udeležba je bila tako strašanska, da je bilo poslušalcev 10 do 15. Tudi jaz sem slučajno naletel na ta velikanski shod ter jim tudi nekaj lepih zgodbic povedal o voditeljih SLS in o njihovi avtonomiji. Dalje naj še pripomnim, da sta bila gospoda dušna pastirja tako zamišljena, da sta pri odhodu zamenjala svoji palici ter se že s pota povrnila, da sta jih zopet izmenjala. G. visoko talentiranemu Miheliču bi svetovali, ako

hoče kandidirati kot namestnik g. Nemaniča, naj se sam izkaže s svojim talentom in govorom in naj se ne skriva zahrbtno za kaplanom in župnikom, katera sta pozvana, da učita besedo božjo, ne pa politično hujskanje drugega proti drugemu. Kristus ni tako učil in je to proti Kristusovi veri. Zato mi čuda, da je danes mladina tako pokvarjena. G. kaplan, pustite politiko, čeprav ste izrazili napram neki ugledni osebi in več drugim, da ste v politiki bolj podkovan kakor kdo drugi. Skoro bi se lahko reklo, da je v politiki bolj podkovan kakor v veri. Kajti, če bi poznal božje zapovedi, bi se gotovo ne potikal po političnih shodih kot govornik za Miheliča. Gospodje, pogledajte malo na «kalvarjo» starotrške fare, kako razpada zidovje, kakor bi streljalo vse laško t povje vanjo. To je gotovo politika gg. kaplana ter župnika iz omenjene fare. Nam pa ne boste dotrobili ničesar, ker nismo deca in znamo misliti z lastno glavo. Mi vemo, da je politika SLS kriva povečanja davkov, da so zaradi nesposobnih 21 tigrov naši fantje še vedno v Macedoniji. Sploh vemo vsi, da so oni, ki so dobili skoro vse slovenske poslance pri zadnjih skupščinskih volitvah, pozabili na obljube. Priti je moral dr. Zerjav, ki ni bil niti poslanec, da je pomagal s pomočjo svojega vpliva popravljanju klerikalne grehe. Tako so samostojni demokrati dosegli odpravo kuluka, ki ga nam je prinesla neumna klerikalna politika. Dr. Zerjav se je sedaj pobrigal za to, da se bo delo za izenačenje davkov krepko nadaljevalo, ker klerikalci na vladi radi preganjanja naprednega uradništva niso imeli za to časa. Celó za to je moral skrbeti dr. Zerjav, da so se kaplanom povišale draginjske doklade. Toliko v pojasnilo.

NOVO MESTO. Vstopnice za koncert šentjakobskega salonskega orkestra iz Ljubljane, ki ga priredi novomeški Sokol v soboto dne 10. t. m. v dvorani Narodnega doma v Novem

mestu, se dobe v predprodaji v trgovini brata Koširja. Po koncertu ples s sodelovanjem celotnega orkestra. Vabimo k obilni udeležbi.

BELA KRAJINA. Božič m. l. smo imeli v Adlešičih tako pust, da enakega ne pominimo. Ravno par dni pred prazniki je sosednja fara na Hrvaškem izgubila svojega župnika, pa se je naš župnik podal tja opravljati sv. opravila, namesto da bi ga imel doma. Našemu župniku menda ni bilo toliko za sv. opravilo kakor za bera, ki jo je v Kuničah pobral in dobil torej dvojno bera. V nedeljo so naš župnik zopet maševali doma in so se na prižnici takoj spravili na «Domovino». Razlagali so, kakšen je postal neki človek, ki je bral «takšne» risopise, da je izgubil verc in poštenje, končeno pa se le pobeljšal in postal celo župnik. To so seveda prazne čenče. Naš župnik je pri tem razlaganju tako skakal po prižnici, da smo vsak hip mislili, zdaj zdaj bo izkočil. Dve beri našemu župniku še vedno nista dovolj in je začel zahtevati od kmetov, da mu morajo voziti drva. Kdor hoče, naj jih le vozi, večina nas pa jih ni in jih ne bo! — F a r a n.

MIRNA. Dolžnost dušnega pastirja je, poučiti ovčice o škodljivosti alkohola in odvračati jih od pijačevanja. Zalosten nasprotni primer pa je podal ravno naš župnik, ki je na Štefanovo svojega hlapca tako obložil v vinom, da je fant, ki še nima polnih 17 let, meril cesto, se parkrat povaljal po prahu in pridušal. Našega kaplana pa prosimo, naj se na prižnici ne poslužuje takih izrekov in pregovorov, ki vzbujajo le salve smeha in označujejo razne dvoumnosti. Vprašamo ga tudi, kako misli, kakor na prižnici povzroča, da mora vsak kristjan biti rimski državljani, Rimskega državljanstva mi čisto nič ne potrebujemo, četudi smo dobri kristjani. Zato prosimo pojasnila. — C. C. A.

GORENJA VAS V POLJANSKI DOLINI. Občni zbor Sokola za Poljansko dolino se je vršil v nedeljo 4. t. m. v Sokolskem domu v Gorenji vasi s prav lepo udeležbo. Izveljeno je staro starešinstvo z nekaterimi novimi člani odbora. Na občenem zboru, ki se je vršil prav mirno, kar je le v čast in ponos bratom Sokolom in sestram Sokolicam, se je podalo izčrpno

XXIII.

Deset let ni mnogo, a vendar se lahko v tem času marsikaj izpremeni. Tudi v Zabrezju in okolici se je marsikaj predrugačilo...

Oddahnili so si naši kmetje, ko se je orožnikom posrečilo razgnati tatinsko «pisano družbo». Polovili so skoraj vse te malopridneže in jih spravili na varno na znani ljubljanski «Zabjak». Samo nekaj takih je ušlo, ki niso imeli nobenega domovanja, in med temi je bil tudi pobegli študent Potisek, ki je izginil na Hrvaško.

Jurče je prebčel hudo bolezen; gotovo bi bil podlegel, da ga ni zdravil sam njegov — lastni oče. Ljudje so ugibali, kdo bi bil ta nepoznani zdravnik, ki se je tako brigal zanj. Pa pri vsem ugibanju ga niso mogli pogoditi, dasi so govorili marsikaj. Le znani Šimncvčev stric Miha; ki ga je starost že precej upognila, a je še vedno bil bistrega uma, je vedel povedati čisto svoje mnenje. Ker je rad takole popil malo žganega, j pogostoma prihajal k Jurčetu. Tu je slučajno tudi parkrat videl zdravnika. Bistroumni možiček je hitro zaključil: «Č. Jurčija, nimam

zabite butice, nihče drugi ni ta zdravnik, kakor tisti gospod, ki je pri nas pred leti dal Jurčetu deset goldinarjev. Ni zlodej, da bi se oče ne brigal za sina. No, pa bolje bo, da stisnem jezik za zobé — o gosposki ni dobro nič spotakljivega govoriti. Ampak oče pa je njegov, to je tako, kakor amen v očenašu!...»

Bolezen je bila Jurčetu toliko v korist, da ga je sodnija pustila v miru in ga ni nič klicala na Brdo. Vendar pa je Lolezen zapustila v njem tudi žalostno sled: Čestc je Jurčetu šinila vročična zmedenost v glavo in kakor brez pameti je begal po hiši. Kadar ga je napadla ta sled, je uganjal take rabuke, da so imeli ljudje par dni obilo govorjenja.

Neki dan je prišel k Jurčetu berač in ga poprosil za požirek žganja. Baš pa je ta siromak naletel na nesrečni trenutek. Siromak je na Jurčetu ukaz moral sestiti na klop ob mizi, Jurče pa je vzel iz omare steklenico sadnega žganja; prisédel je k beraču in začel točiti.

«Na, sedaj pa pij, žejna revščina!» Z veseljem je siromak izpraznil prvi kozarec dobrega žganja; a takoj se je stvar zasukala drugače. Ko se je siromak hotel zahvaliti in oditi, ga Jurče potisne nazaj in mu strogo ukaže:

«Kanalja žejna, nikamor mi ne boš šel, preden ne izprazniš steklenice! Drugače pa glej, da ne bo tale gcvoril!...» Jurče ob tem potegne samokres iz žena in ga pomoli prestrašenemu beraču pod nas...

Kaj je hotel ubogi siromak, pil in vli-val je žganje toliko časa, da se je onesvestil in se kakor klada zvalil pod klop. Slučajno sta v tem prišla v sobo dva moravska voznika, vozeč v Dob pesek, in sta otela berača gotove smrti, pres tresujoč ga in drameč.

Drugi dan je siromak že toliko okreval, da je odšel dalje. Povsod pa je pravil: «Tam Pod Zabrezjem je črtir, h kateremu naj hodijo sami vragovi v goste — jaz pa se ga bom vselej dobro ognil!...»

V poletju leta 1870. je bilo.

Po travnikih se je sušilo lepo dišečo seno v kopicah, ko se je včzil Jurče zvečer domov. Baš ga je znova napadla nesrečna slabost, po kateri so ljudje rekli Jurčetu, da «spet nori». Kakor bi za njim drveli roparji, je podil ubogo konisko paro, da je bila vsa mokra. V divjem diru je Jurče privozil na domače čvo-rišče... (Dalje prihodnjič.)

Nosilci kandidatnih list Narodnega bloka v Sloveniji

Dr. Ljudevit Pivko,
nosilec kandidatne liste na Štajerskem

Dr. Gregor Žerjav,
nosilec kandidatne liste na Kranjskem.

Ivan Mohorič,
kandidat za mesto Ljubljana

Kmetijski pouk

SIROVA KLAJA ALI KUHA.

Za rejo in pitanje prašičev ni vseeno, ali jim pokladamo sirovo klajo ali pa kuho. Pri nas smo vajeni, da jim pokladamo kuhano krmo. Ta način reje nalaga dosti več dela in seveda tudi večje stroške. Zato se eden in drugi zopet in znova povprašuje, če bi ne kazalo vpeljati raje sirovo klajo namesto kuhe. Pri sirovi klaji se izmed redilnih snovi, posebno beliakovine, ki so najbolj merodajne za tečnost krme, bolj prebavijo kakor pa pri kuhanu krmi. Razen tega odpadejo vsi stroški za kuho.

Pri presojanju takih vprašanj pa seveda ni merodajna edino večja ali manjša prebavnost posameznih redilnih snovi, ampak tudi razne druge okolnosti, kakor na primer kakovost krmil, način pokladanja in pripravljanja, naravna zmožnost in vajenost živali itd.

Tu je treba takoj poudarjati, da so za popolno izkoriščanje razne sirove klaje zmožne le take živali, ki imajo utrjene želodce za to in ki so od mladega vajene na sirovo klajo. Naši prašiči so navajeni na kuho in je ves ustroj želodca usmerjen na prebavo take klaje. Na sirovo klajo bi morali naše prašiče navajati od mladega, da bi taka klaja pozneje prav zalegla.

Veliko je ležeče pri tem vprašanju pa tudi za krmi, ki jo pokladamo. Kjer dajejo prašičem mlekarske odpadke (sirotko, posneto mleko) in zobanje ali močna krmila (turščico, ječmen, otrobe), tam ni treba klaje kuhati. Drugače pa je, kjer se poklada različno korenstvo, repa, korenje, krompir itd., kakor pri nas. Tam pa moramo kuhati. Če hočemo različno korenstvo mešati in skupaj pokladati, ga je treba že iz tega razloga kuhati, oziroma pariti, da ga žival ne more izbirati. Sicer je pa kuha tudi vse laže prebavna in za krompir sploh edino dobra. Krompir moramo kuhati, še bolje pariti, da je najbolj prebaven in najbolj okusen.

Posebno pitanim prašičem, ki nam ležijo po svinjaki, je treba lahko prebavne in okusne klaje, ki jo v tem primeru dosežemo pri repi, korenju in krompirju le s kuhanjem.

oziroma parjenjem. V zimskem času in v mrzlih svinjaki je gorka kuha še več vredna.

S sirovo klajo se v naših razmerah še najbolj zadovoljujejo mladi in plemenski prašiči, če se zadostno pregibljejo zunaj na prostem ali pa na paši.

Kako so prijeli Radića

Podrobnosti o njegovi aretaciji.

Tako kakor v ponedeljek se Zagreb že dolgo ni smejal. Pa ne le Zagreb, temveč tudi vsa država in Evropa. Način, kako je zagrebška policija iztaknila Radića v mišji luknji, ga privlekla za copate na dan in spravila v špekhamro, je pa tudi vreden smeha bolj ko vsaka šaljiva pripovedka.

Vsi se še spominjamo, kako se je Radić pod tigrovsko vlado širokoustil in napovedoval punt, ako pride nova vlada. Komaj pa je nova vlada Narodnega bloka prišla, je Radić preko noči izginil z belega dne in po svojih listih dal lažnivo razbodbati, da je pobegnil v Švico. Pa se je v resnici skrival v takšno Švico, kjer je »švical« v neprestanem strahu pred policijo. Oblasti so dobro vedele, da se čudotvorni Štipa nahaja skrit v tisti razkošni palači, ki jo je kupil z denarjem seljaških žuljev.

Pustile pa so ga v miru, dokler ni bil zbran obtožilni material, ki upravičuje najostrejšo uporabo zakona za Radićeve veleizdajalske grehe. Ko pa je po božiču vlada na osnovi zakona o zaščiti javnega reda in miru v državi dala zavreči glavne hrvatske hujskače, policija ni mogla kar prvi dan iztakniti Radića v palači. V ponedeljek pa se je ponovno podala in ga je res tudi dobila tako le:

Ko je policijski komisar Boško Pavlovič preiskoval razkošno stanovanje Radićeve starejše hčerke, je za umivalnikom spodaj v zidu našel sretno prikrita mala vrata. Ko jih je odprl, se mu je nudil čuden prizor: kakor polh v duplu je znotraj

v temni luknji ležal Stipa Radić in molel venkaj svoje copate.

Policijski komisar ga tedaj cukne za copato in pozove, naj pride na svetlo. Radić pa začne brcati z nogami. Komisar ga pozove znova, toda zaman. Zdaj komisarju ni preostalo drugega, ko da je Radića začel kakor prešička vleči iz luknje. Šlo pa je zelo težko, ker je mirotvorni predsednik Radić precej trebušast, očrtina pa majhna in se je Radić povrh še upiral brcajoč z nogami. Tudi postelja je bila na poti in ko so ga še izpod nje privlekli, so ga imeli na svetlem. Gospodje od policije mu voščijo dobro jutro, Radić pa je sedeč na tleh, ves bled od strahu in umazan od orahu, strmel predse, končno pa dejal: »No, zdaj me imate!»

Po krajšem razgovoru so policijski gospodje dali Radiću priliko, da se preobleče, ker je bil v oguljeni ponošeni obleki. Med tem so na dvorišče palače tudi že pripeljali avtomobil, v katerem so se končno z Radićem odfurali na policijsko ravnateljstvo. Tu je Radića že minil strah in postal je predrzen. Preden pa so ga odpeljali v celico, je

zahteval čebule, vino in tamburico, da si bo preganjal dolgčas. Od srca radi so mu ustregli in Radić je začel v špekhamri veselo popivati in brenkati na tamburico...

Ker noben obtoženec ne sme biti v policijskem zaporu več kakor 24 ur, so Radića v torek izročili v sodniški zapor. Tu pa se mu tudi ne godi nič slabše, ker mu postrežejo z vinčkom, tamburico ima pri sebi, hrano pa dobiva z doma.

Medtem se v Zagrebu in Beogradu urejajo dokumenti, ki jih je policija zaplenila v Radićevem skrivališču. Ti

dokumenti pa izpričujejo takšne veleizdajalske zločine,

da bo Radić še hudo zvižgal pred sodnijo. Dokazano je zdaj, da je Radić imel z ruskimi boljševiki narejen načrt prevrata, da je Madžarom pcnuje Vojvodino in Prekmurje, da je imel stalne zveze z bolgarskim krvolokom Todorom Aleksandrovim (ki je bil lani ubit) in končno, da je med preprostimi ljudstvom

neprestano hujskal proti državi, oblasti in vojaštvu. Obtožilni material je ogromen, vendar je računati, da bo sodno postopanje proti Radiću in njegovim pomočnikom dovršeno še pred volitvami.

Radića se danes Hrvati silno sramujejo.

Ko se je lani za njihov denar potepal po Evropi in boljševiški Moskvi, so namigovali: «Aha, zdaj nam bo pa v potni torbi prinesel republiko!» Strašno pbenosni so bili na svojega vandrovca, ki se je smolil okoli visokih evropskih gospodov. Republike pa kar ni prinesel in zdaj je počel s svojo strahopetnostjo še takšno sramoto, da se smeje vsa Evropa! Resnično, tako čudnega patrona kakor je Radić, ne pozna zgodovina. In vendar bo odslej morala beležiti, da je takšen mož šest let vlekel za nos ves hrvatski narod ter našel celo na Slovenskem kimavce, ki so se vanj zateleali.

Beležke

† Po vsej Sloveniji vlada za Narodni blok ugodno razpoloženje. Treznost in razsodnost zmagujeta. Ljudje se navajajo računati s suhimi dejstvi, ki povedo: Klerikalci so skoro samj zastopali Slovence; 21 je bilo tigrov, a kaj imamo od njih? Visoke davke in celo vrsto drugih težav. Slovenski demokratje pa smo imeli enega samega poslanca in vendar beležimo lepe uspehe: odpravo kuluka, pospešeno delo za izenačenje davčnih bremen, posebne doklade za invalide, ki se bodo kljub klerikalnem lažem izplačale, itd. — Nadalje nam trezno razmišljanje pove: G. Pucelj ni pomenil nič v narodni skupščini, ker je bil sam in ni imel opore v nikomur, dočim je imel slovenski demokratični poslanec oporo v drugih demokratičnih poslancih iz drugih pokrajin države. Zveza g. Pucelja s srbskimi zemljoradniki je bila brez koristi, ker so ti vodili politiko, ki se na Slovenijo ni prav nič ozirala. Končno pa so zemljoradniki ljudje, ki znajo rabiti krepke izraze, delo za ljudske koristi pa puste v nemar. G. Pucelj kljub bridki izkušnji pri zadnjih volitvah sedaj ni imel toliko razsodnosti, da bi svojo dosedanjo zgrešeno politiko opustil ter se pridružil Narodnemu bloku; rajši ostane sam in propade, kajti prav nikakih izgledov ni, da bo izvoljen. Cepljenje naprednih glasov, ki ga je g. Pucelj s tem povzročil, bo le v korist klerikalcem. Vsak glas, oddan za g. Pucelja, bo vržen v vodo. — Štajerska SKS je bila pamejnejša in je zato gotovo, da bo dobila zastopnika. Naprednjaki, ako hočemo imeti mnogo svojih zastopnikov v narodni skupščini, volimo vsi Narodni blok. Možje, ki kandidirajo na listah Narodnega bloka, so poštenjaki, ki zaslužijo polno zaupanje. Med temi kandidati so zastopniki vseh stanov, kar soglašja z našim geslom: Svoboda, Bratstvo in Enakost za vsa plemena in za vse sloje. Klerikalnim agitatorjem in drugim zgagarjem pokažite vrata!

† «Domoljub» in izenačenje davkov. Na neko našo notico, v kateri pravimo, da osebne dohodnine in drugih takih dobrot v Srbiji ne poznajo, je zaklical «Domoljub»: «Sijajno! Zakaj pa potem govorite o enakosti in bratstvu?» — «Domoljubu» moramo torej ponovno povedati, da je cilj demokratične stranke: izenačenje davčnih bremen, zlasti neposrednih davkov. Klerikalni tigri so bili na vladi in se niso absolutno nič brigali, da bi se delo na izenačenju davkov pod njihovo vlado nadalevalo. Dokler so

bili oni v vladi, ni bilo časa za to, ker so v svojem divjem hrepenenju po maščevanju in nasilju moralj preganjali uradništvo naprednega mišljenja. Šele, ko so tigre iz vlade vrgli in je vzela krmilo države v roke vlada poštenega in redoljubnega Narodnega bloka, je dr. Zerjav posredoval pri finančnem ministru, da se tudi za časa volilne vlade dela na izenačenju neposrednih davkov ter se pripravlja zadevni zakonski načrt. Kdo se torej briga za enakost in bratstvo? Gotovo tisti, ki svoje sile posveča tej nalogi, ne pa tisti, ki samo psuje politične nasprotnike, čveka o avtonomiji in uganja demagogijo napram nepoučenemu ljudstvu. Klerikalno časopisje sploh zna mojstrsko zmerjati, psovati in včasih tudi zavijati. Takšno delo za «prosveto» in «koristi» ljudstva jim mirno prepustimo, mi na to tolovajsko pot ne bomo zašli.

† Na žalostno pot je zašel tudi «Kmetijski list», ki je začel klerikalno časopisje ter svoje bratce srbske zemljoradnike posnemati v sočnosti in izdatnosti zmerjanja ter psovanja. Vemo, da je zanj jako težko iskati volilne krilatice. G. Pucelj, ki je bil edini poslanec SKS, je ves čas izza zadnjih skupščinskih volitev sedel v Beogradu brez dela; nihče ga ni ničesar vprašal, niti se kdo brigal zanj. Ko je zlezal pod okrilje srbskih zemljoradnikov, ki imajo za koristi slovenskega kmeta baš toliko razumevanja kakor kužek za godbo, jo je še hujsje polomil. Kaj, za vruga, hoče g. Pucelj s srbskimi zemljoradniki doseči, nam je prava uganka. Težko je torej, kakor smo rekli, kaj pokazati, ako nimaš ničesar. Pa si g. Pucelj in njegovi ljubljanski «kmetje» v frakih pomagajo s krilatimi in slepomišenjem, da hočejo kmečko vlado. Razumemo, razumemo takšno kmečko vlado, v kateri bi sedeli ljubljanski «kmetje», ki trgajo hlače po pisarnah in ki so «kmetje» postali šele n. pr. iz osebnega sovraštva do demokratov. Napreden kmet je dovolj pаметen, da na take krilatice ne sede. Kaj pa je napravil g. Pucelj za kmeta? Ali se ni kulok odpravil baš na prizadevanje demokratov? Ali niso baš demokrati preprečili, da bi se klerikalno strankarstvo zaneslo v Kmetijsko družbo, ki bo tako mogla svojo nalogo nadalje vršiti na strokovni podlagi. Naše geslo je: složnost med vsemi stanovi, ker so drug drugemu potrebni. Od tega našega cilja ne popustimo, če «Kmetijski list» še tako po klerikalno psuje, laže in zavija.

† Zaščitnik državnih sleparjev, bogoskranski «Domoljub» piše: Slovenija plačuje davke, da kmetskim in delavskim trpinom, pa tudi obrtnikom kar kri curlja izza nohtov pod pritiskom davčnega vijaka, v Srbiji in Vojvodini pa že vsa leta skoro nobenega davka ne pobirajo v primeri s Slovenijo itd. — Preljubi strice «Domoljub», kdo pa je kriv, da so davki takšni in da še sedaj niso davki izenačeni v naši državi. Kdaj pa se je 21 tigrov, ki so skoro sami zastopali Slovenijo, kaj pobrigalo za to, da se davčna bremena izenačijo. Vrteli so po časopisju svojo avtonomistično in sem in tja celo republikansko lajno, a za resno delo niso prijeli. Baš tigri so krivi, da so se davki povečali, ker so podpirali Markov režim, ki nam je prinesel povišanje. Ko so bili tigri v vladi, je še posebno pritiskal davčni vijak. In kdo je bil državni tat? To so bili tigri, ki so hoteli napraviti svojo volilno kaso na račun države s sleparskimi manipulacijami s tovornimi listi za cenejši prevoz hrane. Da se za pozneje takšni nevarnosti izognemo, pustimo tigre na cedilu in volimo poštenjake, kandidate Narodnega bloka.

† Razlika je v tem, če nekdo kar tako na splošno meče očitke, drugi pa za svoje trditve navaja suha dejstva. Tako «Domoljub» svoje politične nasprotnike enostavno zmerja in psuje, a mi naštevamo po vrsti klerikalne grehe, ki so skoro vsi razgaljeni pred vso javnostjo. Če bi se mi držali «Domoljubovega» recepta, bi mu morali na njegovo zmerjanje z lškarioti odgovoriti z enakim orožjem. To bi nas gledalo inozemstvo, če bi se v volilni borbi med sabo nazadnje dajali še z vscaneti in vsraneti kakor paglavci na vasi. Z isto pravico, kakor zmerja «Domoljub» svoje politične nasprotnike z lškarioti, bi mogli mi reči kakšnemu klerikalnemu banditu. Za lškario'e ima «Domoljub» poštenjake, ki so za enotnost države in za edinstvo naroda. No, kakor se nam vidi, bi mi bili mnogo bolj opravičeni krstiti list s takšnimi manirami za banditski. Pa ne bomo šli na to pot, ker nočemo posirovljenja slovenskega ljudstva. Mi se zanašamo na to, da se bo naše ljudstvo iztreznilo in znalo odbrati zrna iz plevela.

† «Mariborska Straža» in «Slovenski Gospodar» se vedno bujnejše razvijata v iznajdljivosti psok ter na škipetarski banditski način brizgata gnojnico na politične nasprotnike, tako na kandidate Narodnega bloka gg. Podlesnika, Lešničarja itd. Za svoje sirove izpade, ki so brez vsake podlage, bosta dobila še primeren odgovor. — Ljudje, ki berejo samo sirovosti teh dveh listov, morajo biti res čudovito «nežnega» občutenja.

Tedenske novosti

* Nabiralci novih naročnikov, ne pozabite, da so razpisane lepe nagrade. Pošljite naslove s plačanimi polletnimi naročninami do 20. t. m. Natančne pogoje glejte v novoletni ševilki «Domovine».

* Rojstni dan kraljice Marije se praznuje danes 9. t. m. s slovesno službo božjo, kateri prisostvujejo državna oblastva in uradi z vsem osebjem.

* Haložanom! Pišejo nam: Dne 8. februarja tega leta pojdite vsi na volišče! Ako hočete, da bo naš denar imel večjo veljavo, da boste vino izvažali za pravično visoko ceno v tuje države, da boste močni in urejeni državi plačevali malo davkov, morati dati volilne kroglice za Narodni blok.

* Božič sarajevskih Slovencev. Pišejo nam iz Sarajeva: Božič smo tukajšnji Kranjci in Štajerci praznovali deloma v ožjem krogu doma, deloma v Slovenskem klubu. Prave zime še sedaj nimamo, dasi živimo v tako zvani «Južni Sibiriji». Snega ni, zato pa tudi božič sam ni bil tako slovesen, kakor bi bil sicer.

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl splošno znani lastnik zavoda za plakatiranje g. Franc Perdan v visoki starosti. Pokojnik je bil kremenit značaj in neustrašen narodni borec izza minulih časov. Živel je nekaj časa tudi v Celju. Blag mu spomin!

* Razpust občinskega odbora v Zgornji Šiški. Srezko poglavarstvo za ljubljansko okolico je v zmislu določbe občinskega reda razpustilo občinski odbor v Zgornji Šiški. Ta odbor je bil za delo nezmožen in ni mogel spraviti v red niti proračuna. Za gerenta je bil imenovan g. Ivan Zakotnik, kateremu je dodan gerentski svet.

* Pozor, gasilci! Po odloku finančnega ministrstva z dne 23. oktobra m. l., št. 53.270, je Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana s svojimi organiziranimi društvi in župami

Tat je vpil: primite tatu. Med tem vpitjem pa je klerikalni minister Sušnik na račun državne blagajne hotel klerikalno kaso obogatiti za več milijonov dinarjev. Sušnik je bil minister železničarjev in najbolj so njegovo «delo» obsodili sami klerikalni železničarji, ko so mu javno na več shodih očitali popolno nesposobnost in brezdelnost. Klerikalci sami so ga javno klicali na odgovor. In mnenje njegovih lastnih pristašev bo vendar merodajno!

Klerikalci so pred volitvami vpili: Naše fante domov iz Makedonije. S tem so vjeli naše fante. Ko so pa bili na vladi, so celo trdili, da tega niso nikdar zahtevali, in so bilj še hudi, da se jim to očita. Kot ministre jih je bilo sram lastnih prejšnjih besed.

Klerikalci se bahajo z delom za povzdigo kmetijstva. To svoje «delo» dokazujejo s trditvijo, da so proračun za kmetijstvo zvišali na 750 milijonov dinarjev. Proračun zvišati ni nobena modrost in tudi ne korist, ker z zvišanim proračunom pridejo takoj zvišani davki, ker se vsak proračun krije z davki. Za našega kmeta bi bilo bolj koristno proračun znižati, zraven pa z denarjem znati tako gospodariti, da bi bilo zadoščeno najnujnejšim potrebam kmeta.

Klerikalci govore o zakonu o poljedelskem kreditu. Dejstvo je, da so ta zakon izdelali drugi in klerikalci so imeli priliko, da mu dajo življenje. Pa tega niso storili. Dalje govore, kako so skrbeli za vinogradništvo. Dejstvo je, da so vse mere, ki so potrebne za povzdigo našega vinogradništva, podvezle narodne vlade. Klerikalci so skušali vinogradnike oškodovati med drugim tudi s tem, da so namerali v Ljubljani na vino uvesti visoke davščine in s tem ugonobiti dovoz vina v Ljubljano.

Klerikalci navaajajo podpore za poplavlence. O tem bi vedeli najbolje povedati poplavlenci sami. Pol miliona dinarjev so jim dali — in konec. Da klerikalci govore tudi o agrarnih reformah, je predrzno: prve vrste. Dokler klerikalci ogromnih cerkvenih posestev ne porazdele med delovno ljudstvo, marajo biti kar tihi. Bodoča naša vlada bo agrarno reformo izvedla, in sicer tudi pri cerkvenih posestvih, ki so pri nas v Sloveniji največja.

Dalje govore klerikalci o Radiću in priznavajo, «da je bila njegova politika popolnoma napačna». Pa kljub temu so z njim barantali. Spravili so v nevarnost slovenstvo, ker so omogočili, da na slovenskem štajerskem kandidirajo hrvaški radičevci. Tako se more zgoditi, da bo slovenske pokrajine, obstoj in svobodo Slovenije zastopal radičevce. Če bi klerikalci še naprej mogli voditi svojo «modro in pametno» politiko, bi v Sloveniji kmalu prišli ob vso svobodo. Mi ne maramo priti pod komando Radića.

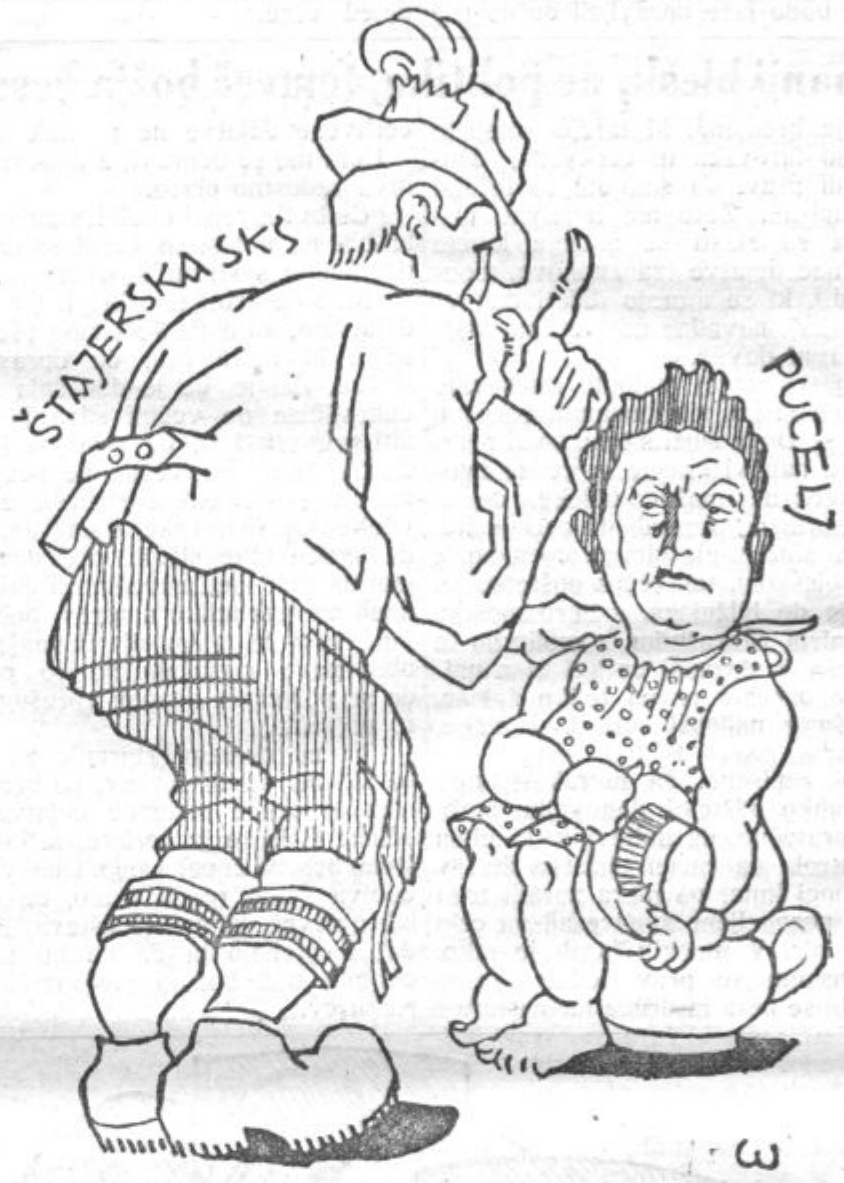
Klerikalci si drznejo govoriti o delavstvu. Človek bi mislil, da bo tako močna stranka, kakor je klerikalna, in ki ima usta vedno polna ljubezni do delavstva, v teku 6 let naše svobode izdelala in predložila narodni skupščini vsaj najpotrebnejše zakone o socialnem in pravnem varstvu delavcev. Tako pa so vse dosedanje socialno-politične zakone morale izdelati neklerikalne vlade. Klerikalci priznavajo sami, da so izdali le nekatere pravilnike, ki jih pa predvideva že zakon in so torej vršili le zakonite dolžnosti. Sploh pa stranka, ki hoče delavca ukleniti v

meje Slovenije, za delavca ničesar koristnega storiti ne more. — Delavec potrebuje veliko svobode, prostega gibanja in enakih pravic povsod. Avtonomija mu pa tega dati ne more.

Vse dosedanje klerikalno delo je velika ničla. Povsod le same obljube, sam

lim, na katerega naj sedajo slovenski volilci. Uspehov dela pa nikjer.

Zato ni prav nič čudno, ako so danes mnogi bivši klerikalni volilci mišljenja: «Klerikalne stranke pa nikdar več volil ne bom.» Vsaka stvar se enkrat maščuje in tako se je tudi klerikalna nezmožna politika.

Tamkaj na kahlji, v haljici rahli, fantič sedi. kmetič pa zraven, čvrst in pripraven, fantiču to govori:

«Fantič moj mali, sem smo te dali, potlej pa spat! Štajerski kmetije nismo za smetje, tukaj pa tvoj je — mandat!»

Druženje klerikalcev z brezverci

Koliko klerikalci slepomišijo z vero, vemo vsi. V svrhu jasnejšega predočenja nesramnega verskega zlorabljanja naj navedemo nekaj dejstev, ki nam na popolnoma jasn način kažejo, koliko je klerikalcem do vere.

Klerikalci v Sloveniji se že dolgo vrsto let družijo s komunisti in skoro ob vsaki priliki nastopajo zanje. In kaj so komunisti? Oni so od vseh političnih strank, kar jih je na svetu, najizrazitejši brezverci, ki so n. pr. v Rusiji napravili iz cerkev konjske hleve, pobili celo vrsto duhovnikov, odpravili cerkvene poroke ter se na najnesramnejše načine norčujejo iz cerkvenih obredov in praznikov. Prav nič ni to motilo ljubljanske klerikalce, ki so pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani volili komuniste. Sam škof je oddal svojo kroglico brezvercem in je ni hotel oddati

demokratom, ki so zagovorniki prave svete vere brez politične in druge posvetne privlake.

Ravno tako so se družili klerikalci z radičevci, ki so izrečni prijatelji ruskih brezverskih boljševikov. Sedaj, ko je sam voditelj te brezverske garde, Radić, zaprt, so dvignili naši tigri krik in vik proti «nasilju». Nasilje je namreč klerikalcem to, da zapreš človeka, ki je hujskal ljudstvo na uničenje države in ki se je vezal celo z makedonskimi in albanskimi roparji, da bi z njihovo pomočjo zdrobil Jugoslavijo. Klerikalci so se zavzeli zanj, čeprav je opsoval že nešteto krat vso katoliško duhovščino.

V narodni skupščini so se zvezali klerikalci celo s prostozidarji. Vse to so delali samo, da bi prišli do glavne besede in tako pomagali pri rušenju države. Vera

jim torej sploh ni na srcu in jo zlorabljuje le za volilne imanice med preprostim ljudstvom, češ, ti in oni so brezverci, nikar jih ne volite. Mi vsi vemo, da je sedaj na vladi Narodni blok, ki vero tako spoštuje, kakor vsi dobri kristjani. Ta vlada je na prizadevanje dr. Žerjava celo povabila doklade kaplanom, da ne bodo stradali in da bodo laže opravljali dušno pa-

stirstvo. Če bodo za to hvaležni, ne vemo. Nam vsem je na tem, da pridejo krasni krščanski nauki do polne veljave, ker bo potem ljudstvo moralnejše in poštenije ter bo tako tudi najbolj skrbelo za svoje duše. Klerikalci s svojimi metodami pa baš najbolj izpodkopavajo temelje verstva in s svojimi verskimi zlorabami uničujejo ugled vere.

Ne zunanji blesk, ne politika, temveč božja beseda ...

Največja bremena, ki tarejo kmetško ljudstvo, so farovška in cerkvena. «Domoljubu» ni prav, da smo mi to bridko resnico napisali. Zato naj ponovno pripijemo, da so zlasti za malega kmeta bera in druge dajatve (za zvonove, monštrance itd.), ki se morajo dajati duhovščini in cerkvi, navadno neprimerno višje kakor državni davek.

Te dajatve torej najbolj izsesavajo kmetško kri, dasi ni v nobenem katekizmu pisano, da se Bogu služi s tem, če si n. pr. kakšna fara nabavi krasne in velike zvonove, dragocene mašne obleke, če si zgradi luksuriozno opremljeno cerkev itd. Bogu se ne služi z glasnim zvonjenjem, z zlatom in bleskom, temveč s poštenostjo, z ljubeznijo do bližnjega, s skromnostjo, z odpuščanjem sovražniku, z molitvijo in delom. Maša v skromni cerkvi in z najskromnejšo opremo ravno toliko zaleže, kakor maša v najlepši cerkvi. Povejte, ali ni tako?

Tudi ni zapisano, da moraš stradati zato, da lahko odšteješ duhovniku bero. Ali je to pravično, da duhovnik, ki nima žene ne otrok, na račun ljudstva živi v izobilju, ubogi kmet pa mora zaradi tega često jesti nezabeljene žgance ali pa celo samo krompir. V mnogih farah je tako. Na Slovenskem so prav redke takšne fare, kjer bi se bera in druge farovške ter

cerkvene dajatve ne poznale občutno.

Bera naj se odpravi, a duhovnik naj dobiva zadostno plačo.

Če bi Slovenci imeli lastno avtonomijo, bi bili na milost in nemilost izročeni iztiskavanju s strani farovžev.

Mi smo proti tem krivičnim in težkim dajatvam, zato pa še nismo proti duhovščini, ki mora biti, da opravlja božjo službo. Žal le, da je današnja slovenska duhovščina po večini silno padla in se niti primerjati ne dá z nekdanjo pošteno duhovščino. Po večini ne pozna nikake morale, poštenosti, obzirnosti, a hoče biti voditeljica slovenskega naroda. Ni čuda, da spričo tako slabih vzgledov propada morala tudi med narodom. Kdaj prej smo imeli pri nas toliko umorov, pobojev, tatvin, ropov in toliko pijačevanja. Porotne obravnave razkrinkujejo to propadlost, da se poštenjak obupan vprašuje, kam bo to privedlo.

Tu ne pomaga zbiranje za zvonove, ne zidanje novih cerkev, ne bera za župnika in druge podobne dajatve, temveč edino: **Politiko iz cerkve, a božjo in pošteno besedo zopet vanjo.** Duhovnik pa naj dobiva svojo redno plačo, da ga ne bo lačen revež, ki mora odšteti bero, gledal z zavistjo in da ne bo tako začel dvomiti nad božjim poslanstvom dušnih pastirjev.

smo še vedno v Avstriji pod nemško knuto. Tako n. pr. imamo nekega delovodjo, visoko kulturnega Prusa, ki se je izrazil, da je organizacija SSDU naperjena proti vodstvu tovarne; zato seveda ni mesta za člane te organizacije v njegovem oddelku. Ako si kdo ne more predstavljati rjovečega tigra, naj si kar ogleda tega možaka pri občevarju z delavstvom. Sicer pa kakšna čašica alkoholne tekočine ali kos svinjine zelo pomirljivo učinkuje nanj. Imamo pa še tudi nekaj komunističnih rovarjev, ki radi pozabljajo, da gre njihovo razdiralno delo proti koncu. Sicer je po njihovi lastni izjavi baje vsem Orjunašem (pri tem je mišljena tudi SSDU) že odmerjeno življenje do 8. februarja t. l. Po našem pa je tako, da bo večino zaslepljenec vsaj do takrat srečala pamet, da se pridruži nam. Upamo, da bo vse, kar je poštenega, šlo za nami, da se čimprej uredi državno gospodarstvo, ker le v dobro urejeni državi bo prišel tudi delavec do svojih pravic. Delavci, pokličite si v spomin, kako so vzdignili glave vsi protidržavni rovarji v tovarni za časa prejšnje vlade. Zaradi tega strnimo svoje vrste in podvojimo naše delo, po volitvah pa obračunamo z vsemi, ki gredo proti nam.

Gospodarstvo

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 5. januarja v devizah: sto avstrijskih kron za 9 par, 100 italijanskih lir za 268 Din 95 par do 271 Din 95 par, en dolar za 63 Din 47 par do 64 Din 47 par, 100 češkoslovaških kron za 192 Din 50 par do 195 Din 50 par. — Dinar je zadnje dneve v Curihu močno poskočil ter dosegel izredno višino 820. Ta porast je v zvezi z velikim našim izvozom in tudi z dejstvom, da je naša vlada začela enkrat delati red v državi ter dala zapreti Radića. Vsa Evropa se nam je doslej čudila, da je naša država mirno trpela tega prekucuha in veleizdajalca. Sedaj, ko je Radić zaprt, dobiva inozemstvo zaupanje v našo državo, kar se pač najbolj izraža v tem, da pričena zaupati v vrednost našega dinarja. Posledica visokega porasta dinarja bo, da se bodo kmalu znižale cene blagu, ki se uvaža.

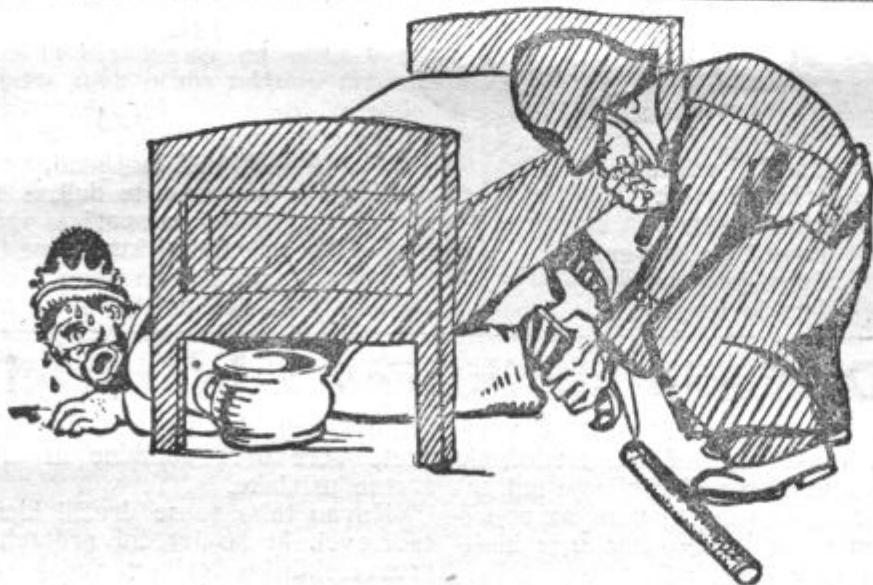
= Kožni sejem v Ljubljani. Kakor vsako leto, se bo vršil tudi letos staroznani sejem za kože dne 21. t. m. v Ljubljani. Na ta sejem se vabijo lovci in vsi kupčevalci s kožami in krznom ter se jim priporoča, da bi že 20. t. m. prispeli z blagom vred v Ljubljano. Sejem se bo vršil ves dan. Informacije daje urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvetska cesta, kamor se naj interesenti obrnejo tudi glede prenočišč.

Ženski kotiček

Čiščenje rok. Smo! nate roke umijes najbolje s petrolejem. Barvo od borovnic ali črnega grozdja zmij z limonovim sokom ali drži roko v dimu zažganega žvepla. Nesnago od orehov, lupljenja krompirja, jabolk itd izmijes najbolje, če drgneš s kosom kislega jabolka, z jesihom ali limonovo kislino.

Če hočete očistiti bela zagrinjala na oknih, izdelana iz bombaževine, dodajte boraksa v škrobu, da bo postalo zagrinjalo bolj trdo, nakar ga zlikajte. Če je zagrinjalo barvano, se poslužite dobrega belega šelaka.

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

«Faljen Isus i Marija!»
Kdo pod posteljo leži?
Radić v strahu se previja,
ko ga policist lovi...

«Republika — svetu dika!»
Radić je pa le ugnan.
čudotvorca — boljše vika
spravil stražnik ie na dan...

Delavski glasnik

RAZMERE V RUŠKI TOVARNI ZA DUŠIK.

Pišejo nam: Po ustanovnem obnem zboru se podružnica SSDU precej dobro razvija. Porodne težave so minule, začelo se je redno delo. Ima pa zelo robate nasprotnike, in sicer v nemškonacionalnih in internacionalnih lut-

kah. Kakor povsod v Jugoslaviji tako je tudi pri nas začelo delavstvo izpregledovati in obsojati internacionalo, ki pušča važna socialna vprašanja zanemarjena. Priznati moramo, da v tovarni za dušik ni lahko odkrito priznati svoj narodni čut, ker plača marsikdo ta svoj pogum s svojo eksistenco, za kar skrbe razni inozemski priganjači. Loteva se nas čut, da

oprostena plačevanja takse iz tar. post. 1 taksne tarife za vse svoje vloge in prošnje, ki jih pošilja državnim oblastvom, razen v civilnih pravnih.

* **Proti trgovini z dekleti v Jugoslaviji.** V Beograd je prispel iz Zeneve dr. Relf, da v imenu mednarodnega odbora sodeluje pri ustanovitvi odbora za pobijanje trgovine z dekleti v Jugoslaviji.

* **Republikanec Roman Bende aretiran.** Te dni je bil v Gornji Radgoni aretiran vodja radičevskih republikancev v mariborski oblasti, novinar Roman Bende, ki je osumljen hujškanja k neizvrševanju vojaške dolžnosti. Po izvedeni hišni preiskavi so ga izročili sodišču.

* **Hitra pošta.** Iz Beograda smo prejeli: Poštne razmere pri nas niso najzvarnejše. Tako se je moglo zgoditi, da sem prejel «Domovino» od 28. novembra 1924. šele 1. t. m. Tudi drugače potrebuje list štiri do pet dni iz Ljubljane v Beograd. Čudno, da celo časopisna pošta tako «hitro» obratuje. — **Naročnik.**

* **Elektrifikacija Spodnje Polskave.** Dne 4. t. m. se je na slovesen način otvoril obrat v zadržni elektrarni v Polskavi. Priključenih je doslej v vasi Spodnja Polskava in na Pragerskem 55 hiš s 630 žarnicami in motorji za 42 konjskih sil.

* **Malo daleč.** Bivši poslanec SKS g. Ivan Mermolja kandidira v Južni Srbiji. Tako poroča časopisje.

* **127.000 volilnih upravičencev** je vpisanih za skupščinske volitve v mariborski oblasti, izvzemši okraja Brežice in Laško, ki volita po zakonu o volitvah narodnih poslancev v okviru mariborske oblasti, četudi spadata upravno pod ljubljansko oblast.

* **Visoka starost.** Na Silvestrovo je umrl v Celju g. Marko Tratnik, bivši posestnik celjskega parnega kopaljšča, v visoki starosti 83 let.

* **Potres.** V Višnji gori so dne 2. t. m. okrog poldnevih čutili potres. Votlo bobnenje, prihajajoče z juga, je trajalo kakšnih 8 sekund. Sledil je krepak sunek, ki pa ni napravil škode.

* **Čaruga ne bo pomiloščen.** V kratkem bo predloženo kralju nekoliko pomilostitev navadnih zločincev ter nekaterih političnih krivcev iz Črne gore. V zvezi s tem se naglašja, da znani razbojnik ne bo predlagan v pomilostitev, kar so poročali nekateri listi. Večkra nega morilca čaka edino primerna kazen — smrt in vešalih.

* **Goreča ograja povzročila nepotreben alarm.** Pišejo nam: Dne 19. minulega meseca zvečer je začel goret plot okrog vrta posestnika Muhviča iz Jelenje vasi. Vrt se nahaja zadaj za vasjo, oddaljen okrog 1500 metrov; zagrajen je bil z brinjem in je dal visok plamen, ki je vznemiril in prestrašil ljudi tako, da je začelo zvoniti po štirih cerkvah ter klicati na pomoč. Tudi gasilno društvo je bilo že pripravljeno za odhod na lice mesta, meneč, da gori Jelenja vas. K požaru je prihitelo mnogo ljudi od vseh strani, vendar ni obstojala nikaka nevarnost. V bodoče naj bi bili bolj previdni glede zvonjenja, da se ne bi ljudje brez potrebe razburjali.

* **Požar v Zgornji Polskavi.** V okolici Zgornje Polskave je te dni pogorelo do tal gospodarsko poslopje posestnika Valentina Frica. Uničeni so tudi vsi poljski pridelki, več ovac, svinj in kokoši. Poškodovano je tudi gospodarsko poslopje in precej pohištva. Domneva se, da je bil ogenj podtaknjen iz maščevanja. Orožniki so osumljenca aretirali.

* **Železniška nezgoda na Javorniku.** Pri Javorniku na Gorenjskem so prošlo nedeljo skočili s tira štirje vagoni vlaka, natovorjeni z raznim blagom. Dva vagona sta se prevrnila in zdrsnila po pobočju več metrov pod progo, eden je obstal poleg tračnic, četrtega pa je vlekel stroj preko postaje Javornik. — Promet je bil nekaj časa oviran, ker je bila proga pokvarjena.

* **Požar na Kozjaku.** Od Sv. Jošta na Kozjaku nam poročajo, da je posestnika Skudovnika v Strmcu v božični noči zadela težka nesreča. Požar mu je uničil hišo in hleve. Škoda znaša nad 100.000 dinarjev. Pogorela poslopja niso bila zavarovana.

* **Hud vihar** je bil od sobote do ponedelika v Celju in okolici Celja. Pometal je s streh mnogo opeke ter izruval mnogo dreves.

* **Velik požar na Sinjem vrhu.** Dne 3. t. m. so zažgalj otroci na skednju nekega posestnika na Sinjem vrhu. Požar se je hitro razširil na bližnja poslopja in jih vpepelil celo vrsto. Gasilno društvo in drugi ljudje so se mučili z vsemi silami, da bi omejili ogenj. Ker je vode v vodnjakih zmanjkalo, so morali izven vasi po vodo, kar je gašenje jako oviralo. Škoda je velika. Usmiljena srca se prosijo, da priskočijo nesrečnikom na pomoč ter pošiljajo darove na župni urad in županstvo na Sinjem vrhu, p. Vinica.

* **Smrt od električnega toka.** V Višnji gori sta šla vnuk tamkajšnje posestnice Groznikove in slučajno tamkaj na počitnicah se nahajajoči 16letni sorodnik iz Zaloga na kozolec po krmo. Na kozolec je bila napeljana elektrika. Sorodnik je prijel žico in se zgrudil mrtev na tla.

* **Uboj v Mojstrani.** Na Silvestrovo je prišlo v Mojstrani v hotelu «Triglav» med finančnim pripravnikom Kačarjem ter bratom Valentinom in Pavlom Rabičem do pretepa, med katerim je finančni pripravnik Kačar z bajonetom zabodel Pavla Rabiča, ki se je zgrudil mrtev na tla. Ranil je težko tudi njegovega brata.

* **Umor na hribu Sv. Jožefa pri Celju.** Te dni so našli na hribu Sv. Jožefa pri Celju privezano na drevo in z nožem umorjeno neko neznano mlado žensko.

* **Morilec Čič aretiran.** V Trstu so prijeli morilca Čiča, ki je, kakor znano, obenem z Zlahtičem umoril vso rodbino čevljarkega mojstra Mikla v Studencih pri Mariboru. — Čiča bo tržaška policija izročila jugoslovanskim oblastvom.

* **Roparski napad.** Dva neznanca sta na Silvestrovo ob 8 uri zvečer na poti iz Litije v Šmartno napadla g. Avgusta Brunčka z Brega pri Litiji, mu nastavila nož na prsi ter zahtevala denar. Napadenec jima je izročil ves denar in cigarete. Ker ga še nista hotela izpustiti, se je iztrgal in zbežal.

* **Velik vlom v Hrasniku.** V Silvestrovi noči se je izvršil v Hrasniku velik vlom, ki je bil zelo previdno zasnovan. Tatovi so si to pot pomagali z vitrihom ali ponarejenimi ključi v poštni urad, kjer so odprli ročno železno blagajno in odnesli iz nje 36.000 Din v bankovcih. Orožniki so storilcem že za petami in upati je, da bo v kratkem aretiranih več osumljenih domačinov.

* **Dva uboja.** Na Stefanovo so se stegli fantje iz Nove cerkve in Socke pri Celju. Dva fanta sta od ran z noži umrla, eden pa je bil težko ranjen. Storilci so pod ključem.

* **Dva nevarna vlomilca** Antona in Alojzija Anžurja, doma iz Spodnje Zadobrove pri Ljubljani, so aretirali na avstrijskem Koroškem. Oba sta zloglasna vlomilca in tatova,

ki sta v zvezi z nevarnim vlomilcem Petrom Princem tihotapila ukradeno blago v Avstrijo. Primec je že zaprt v Celovcu.

Iz raznih krajev

* **Na Blokah** je razsajal dne 5. t. m. silen vihar, ki je napravil precej škode, zlasti na strehah.

* **V Novem mestu** je umrla ga. Ivana Garzarolli, žena bivšega predsednika tamkajšnjega sodišča. N. p. v m.!

* **Na Bajnofu pod Trško goro** je na možganski kapi umrla sestra graščaka gospoda Germa gđc. Marija Germ. N. v m. p.!

* **Na Zdušji pri Mekinjah** je umrla ga. Katarina Potočnik, roj. Sušnik, sestra bivšega ministra g. Antona Sušnika. N. v m. p.!

* **V Trbovljah** je umrla ga. Julijana Božičeva, ondodna posestnica. Pokojnica je bila priljubljena v vseh krogih, ki so jo poznali. N. p. v m.!

* **V Laškem** je umrl v 70. letu starosti g. Simon Krušič, upokojeni orožniški okrajni stražmojster. Blag mu spomin!

* **V Starem trgu pri Slovenjgradcu** je imel delavec Ivan Meh na steni nabito puško. Ko je bil oče odsoten, je snel njegov sin puško s stene pomeril in sprožil ter smrtno zadell svojega mlajšega brata.

* **V Zavocni pri Celju** so potegnili na novega leta dopoldne iz Voglajne mrtvo truplo Frančiške Jazbec iz Buč. Dokler se ne pójasni njena smrt, so aretirali nekega fanta Cvirna iz Čreka, ki je prejšnji dan popival z utopljenko po Zavodni.

* **V Vitanju pri Celju** je umrl g. Rudolf Koser, upokojeni nadučielj. Pokojnik je bil marljiv narodni in gospodarski delavec. Blag mu spomin!

* **V Limbušu pri Mariboru** se je zadušil od dima 4letni sinček Franca in Pavline Čeh, ki sta odšla na obisk in otroka samega pustila doma pri štedilniku.

* **V Novi vasi pri Ptujju** je v nedeljo popoldne v neki kmetski hiši izbruhnil požar, ki se je zaradi vetra hitro širil, vendar pa se je ptuškemu gasilnemu društvu in vojaštvu posrečilo, omejiti požar ter ga kljub močnemu vetru pogasiti. Pogorelo je 15 objektov.

Za smeh in kratek čas

V šoli.

Katehet uči otroke, da se morajo pred vsako jedjo prekrizati. Nato vpraša Ožbovtovoga Francka:

«Povej mi, Francek, kaj napravi tvoj oče pred jedjo.»

Francek: «Pol litra vina izpije.»

Pozabljen izgovor.

Pred kratkim pride Ožbovt pozno zvečer k «Figabirtu» in najde prijatelja Gašperja, kj ves obupan čepi za pečjo.

«Kaj ti je?» ga vpraša sočutno Ožbovt.

«Ej, vraga, strašna nesreča! Pred petimi minutami sem si izmislil imeniten izgovor za svojo ženo, ker bom prišel pozno domov, toda sedaj se ne spomnim več.»

Stroga cenzura.

V nekem mestu na Tirolskem so imeli igrati igro, v kateri pridejo tudi besede: Prinesite mi pečenko!

Oblastvo, ki je cenzuriralo igro, je k tem besedam pripomnilo: «Ako se bo igralo na petek, se mora reči: prinesite mi ribe!»

Sokolstvo

PROSVETNI ODSEK SOKOLA V SODRAŽICI.

Podajam izvleček poročila tega odseka na društvenem občnem zboru dne 6. t. m., katerega je podal načelnik br. Jože Ivanc.

Društveni prosvetni odbor šteje šest članov in pet članic. V prejšnjem letu je imel sedem sej ter nad 20 sestankov. Odsek ima knjižnični, pevski, tamburaški ter dramatični pododsek.

V prvem, to je preteklem letu delovanja knjižnice imamo zaznamovati lep napredek, kar je vsekakor zasluga našega knjižničarja br. Adolfa Ivanca, ki se je marljivo poprijel poverjene mu naloge. Knjižnica šteje sedaj 272 zabavnih, 50 tehničnih ter 42 dramatičnih knjig; skupaj torej 364 knjig napram lanskemu stanju 125 knjig. V preteklem letu smo napredovali za 239 knjig, katere so se na različni način pridobile, in sicer jih je 150 kupilo društvo, 16 jih je podarila Posojilnica, 73 knjig pa so podarili člani in drugi naši prijatelji, katerim se ponovno zahvaljujemo za velikodušne darove. Izposodilo se je skupaj 884 knjig, katere si je izposojevalo 60 čitateljev proti odškodnini 1071 Din. Skupno je bilo 2500 Din 85 p dohodkov, 2398 Din 35 p stroškov, preostanka torej 102 Din 50 p; v hranilnici je za knjige naloženih 852 Din.

Da je mogla knjižnica tako lepo napredovati, gre glavna zasluga naši Posojilnici v Sodražici, ki nam je poleg knjig darovala še lepo vsoto 1000 Din in nam daje že od vsega početka svoje prostore na razpolago. Za to izredno naklonjenost ji bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala. Podpirali so nas skozi vse leto tudi vsi naši člani, ki z vnemo in zanimanjem čitajo naše knjige.

Tamburaški zbor se je ves čas pod vodstvom br. Venceta Drobniča pridno uril, nastopal pri raznih društvenih prireditvah ter dvakrat gostoval pri gasilskih veseljih.

Pevski zbor pod vodstvom br. Viktorja Kovača šteje 15 članov in 20 članic. Imel je redno

pevske vaje dvakrat do trikrat na teden; nastopal je pri raznih prilikah, tako na Savezni dan s koncertom, dalje pri veselici ognjegascev dne 23. decembra.

Dramatični odsek šteje do 20 igralcev in igra pod vodstvom br. načelnika, katerega je nadomestoval tudi br. Rajko Rajer. Odsek ima dobro urejen oder za dramatične predstave v dvorani br. Štrbenka. Br. Štrbenku, ki nam je dal dvorano brezplačno na razpolago, bodi najlepša zahvala. Odsek je imel nastopne predstave: «Španska muha», «Lovski tat», «K luči» itd. Igralo se je sedemkrat. Gostovalo se je z igro «K luči» v Ribnici ter z igro «Gasilca boče samo» pri tukajšnjem gasilnem društvu. Razen tega je priredil odsek Miklavžev večer, ob kateri priliki je bil obdarovan ves naraščajoči, Čejanko ter Silvestrov večer. Vse prireditve so bile dobro obiskane. Upamo, da nas bo občinstvo v prihodnje podpiralo še v večjem obsegu.

Predavanja so se vršila od strani ZKD, in sicer je predaval g. profesor Delžan o postanku sveta ter strokovni učitelj g. Blagajne o radiotelegrafiji. Vršila so se še tri druga predavanja in trije sestanki za razlaganje sokolskih pravil JSS. Uspehi predavanj so bili zadovoljivi.

Vsi člani so bili skozi vse leto skoro vsak večer zaposleni ali na prosvetnem ali pa na tehničnem polju. Vsi člani so vršili svojo dolžnost, za kar jim izrekam ponovno zahvalo. Članice so bile še posebej zaposlene pri vezenju prapora ter jim gre posebna zahvala. Nismo se bali dela in pokazali smo, da je v bratstvu in slogi moč. Če se bomo držali tega gesla tudi v bodoče, nam je uspeh zagotovljen. Zdravo! — Tě. tajnik.

Prosveta

A. S. Puškin: Kapetanova hči. Preložil dr. Iv. Prijatelj. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Cena broširani knjigi 24 Din, vezani 29 Din, s poštino 1-25 Din več. — Ta Puškinova zgodovinska novela, ki je pravkar izšla kot 6. zvezek zbirke «Prosveti in zabavi» v novem prevodu dr. Prijatelja, doslej že tretjič v slovenskem jeziku, predstavlja v ruski literaturi klasično delo, ki ga pozna v vseh osebah in prizorih že iz dobe svoje srednješolske izobrazbe vsak inteligenten Rus. Po mnenju Nemca Langa je to najboljša in naravnost vzorna novela v vsej svetovni literaturi. Zategadelj so prav storili naši srednješolski profesorji, da so to fino umetnino slovanskega genija sprejeli in seznam privatnega štiva na slovenskih srednjih šolah. Kako se je to nesmrtno delo Puškinovo priljubilo našemu čitajočemu občinstvu, kaže dejstvo, da predstavlja drugi slovenski prevod «Kapetanove hčere» (izšel l. 1896. v Gabrščkovih «Slovanski knjižnici») danes že pravo bibliografsko redkost. Knjigo toplo priporočamo.

MALI OGLASI

PEKOVskega VAJENCA

sprejme takoj pekarija Ravnik na Bledu. (3)

Sedaj je dobro! pravi mož, ko mu je njegova pametna žena zdrgnila hrbet in ude s Fellerjevimi bolečinami olajšujočim Elsa-fluidom. Imate li bolečine v udih, nahod,

glavobol, zobobol, grče? Ali trpite na slabosti, slaben spanju, nervoznosti? Poižite Fellerjev Elsa-fluid, ki vam bo v hudih dneh dober prijatelj. Zavoj s 6 dvojnati ali 2 specialnima steklenicama z zavojnico in poštino za 62 Din pri lekarni Eugena V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Domače sredstvo, ki vam je potrebno

In ki bo tudi pri vas ob vsaki priložnosti pokazalo, da vam olajša bolečine, je: LEKARNARJA FELLERJA ELSA-FLUID. Vrelec moči! Ze skozi 26 let izkušen in priljubljen! Znova za želite, pri krčih in bolečinah nekoliko kapljic na slatkorju Hitro deluje kot sredstvo za drgnenje pri revmatičnih bolečinah in v vseh primerih, kjer je masaža potrebna! Ostranji nahod in stori neobčutiljivega proti mrzlemu zraku, je enako dobro za oči, ušesa, zobe, glavo, usta in grlo! Z zavojnico in poštino stanejo:

1 zavoj s 6 dvojnati ali 2 special. stek. 62 Din.

2 zavoja s 6 dvojnati in 2 special. stek 96 Din.

3 zavoji s 12 dvojnati in 2 special. stek 130 Din.

6 zavojev s 18 dvojnati in 6 special. stek. 240 Din.

Naročila točno nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Za dopolnjevanje zav. ja se priporočajo: ELSA SVEDSKE KAPLJICE za tetoder, ki pospešujejo prebavo in ELSA ZAGORSKI SOK proti kašlju in bolečinam v vratih

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene romane „JUTRA“

Do sedaj so izšli sledeči:

JEAN DE LA HIRE:

Lucifer

Fantastičen roman v VI. delih. Cena Din 45,—, vezano Din 55,—, po pošti Din 2,— več.

FEREAL CUENDAS:

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30,—, po pošti Din 2,— več.

HARRY SHEFF: —>>>

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nesravnost življenja papeža Aleksandra VI., njegovega sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgije. Broširano Din 30,—, vezano Din 36,—, po pošti Din 2,— več.

CLAUDEK FARRERE:

Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena Din 20,—, po pošti Din 2,— več.

FR. HELLER: —>>>

Blagajna velikega vojvode

Roman. Cena Din 15,—, po pošti Din 2,— več.

FR. HELLER: —>>>

Prigode gospoda Collina

Seljiv detektivski roman iz velikega sveta. Cena Din 10,—, po pošti Din 2,— več.

Knjige se naročajo pri upravnistvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54.